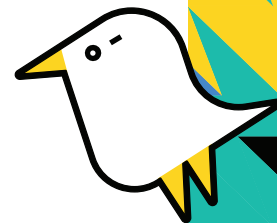

edcamp
UKRAINE

ЕДКЕМПОДЕННЯ

Звіт про діяльність EdCamp Ukraine за 2018-2020 роки

[http://bit.ly/
reportedcampukraine20182020](http://bit.ly/reportedcampukraine20182020)

**MINISTRY OF
FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK**
Danida

Публікація підготовлена в рамках реалізації проекту ПРООН «Громадянське суспільство задля розвитку демократії та прав людини в Україні», що реалізується за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Данії. Матеріали публікації захищені авторським правом. Проте Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй в Україні заохочує поширення цієї інформації в не комерційних цілях.

The publication was prepared within the implementation of **UNDP project “Civil Society for Enhanced Democracy and Human Rights in Ukraine”** with the financial support of the Ministry of Foreign Affairs of Denmark.

The material provided in this publication is subject to copyright. However, the United Nations Development Program welcomes the dissemination of such information for non-commercial purposes.

Зміст

КОЛИ ОСВІТА – НАШЕ СЬОГОДНІ	5
МАГІЯ ЧИСЕЛ ПРИНОСИТЬ ПОДАРУНКИ	7
А ОСЬ І МИ	9
РОЗДІЛ 1. КОМАНДА І ПРОЦЕСИ.....	11
Місія, цінності, правила	13
Місце сили	15
Цифровий офіс	18
Нова айдентика	20
Навчання впродовж життя	21
Гра «Політ білої ворони»	22
РОЗДІЛ 2. EDCAMP – ДІЄ!	25
Три кола змін	27
I. Формат EdCamp	28
Статистика – Україна і світ	30
Шість принципів EdCamp	31
Міжнародна співпраця	32
Національні (не)конференції	33
Наші експертки й експерти – з усього світу	38
Регіональні (не)конференції	39
Координаторський саміт	41
Серпневі (не)конференції	42
Коло освітянської взаємодопомоги	43
Онлайн-толоки	44
Як ми розповідаємо про EdCamp	45
II. Підтримка реформи освіти	49
EdCamp – крила НУШ	50
Дискусії про НУШ на подіях EdCamp	51
«Навчати й навчатися». Зміни в підвищенні кваліфікації педагогів ...	53
«Діти і папери». Дві важливі перемоги над бюрократією	57
#освітабездискримінації	59
#освітабезкорупції	62
КнигоНУШ і бібліотека	64
ОГОР – освітні громадські організації разом	66
Освітня дипломатія	67
III. Міжнародні проекти	68
Усесвітній День Гідності	70
ЕдМандри	72
Змінитися за 7 днів	74
Соціально-емоційне та етичне навчання	76
Курс про коучинг педагогів	79
SIMschool – симуляційні ігри з прав людини	80
Радник з педагогіки миру	81
Global Teacher Prize	82

Цілі сталого розвитку	83
Гра «Біжи – знайди – білій вороні покажи!»	86
РОЗДІЛ 3. ЕФЕКТ ДОВГОГО ХВОСТА	89
Міжнародне EdCamp-опитування	91
Українські кількісні та якісні показники	92
Історії успіху едкемпівок і едкемперів	96
Біла ворона, яка змогла	97
Гра «Тваринки-амбідекстри»	98
РОЗДІЛ 4. ДРУЗІ, ПІДТРИМКА І ПРОЗОРИСТЬ	101
Партнерське коло	103
Фінансування	106
Наш спільнокошт	108
Політики й аудити	110
Гра «Воронячі сліди»	112
РОЗДІЛ 5. МИ В МЕДІА	115
Гра «Ворона в еволюції»	120
РОЗДІЛ 6. ОСОБЛИВО ПИШАЄМОСЯ	123
Рейтингом HundrED	125
Досвідом на порталі OECD	126
Кращим публічним звітом	127
Словами Кена Робінсона про EdCamp	128
Зустрічами з Далай-ламою	129
Трьома національними рекордами	131
Членством у Форумі Східного партнерства	132
EdCamp'ом у GOZNAMY!	133
Довірою і визнанням	134
Книжковими спецнакладами	136
І тим, що можна залишити собі	137
Гра «Ворона-розвідниця»	138
РОЗДІЛ 7. НАШІ ПЛАНИ	141
Онлайн-платформа дистанційного навчання	144
EdCamp для країн Східного партнерства	145
Посібник «Як навчитися вчитися доброчесно»	145
EdCamp-хакатони для шкіл і педвишів	145
Лідерська програма НУШ	146
Платформа можливостей підвищення кваліфікації	146
Школа EdCamp	146
Гра «Ворона малює»	147
РОЗДІЛ 8. ОПІКУНСЬКА РАДА EDCAMP UKRAINE	149
Гра «Колесо вороноемоцій»	154
РОЗДІЛ 9. НАОСТАНОК ПРО НАВЧАННЯ	157
Гра «Розминаємо крила-лапи-хвіст»	160

Коли освіта — наше сьогодні

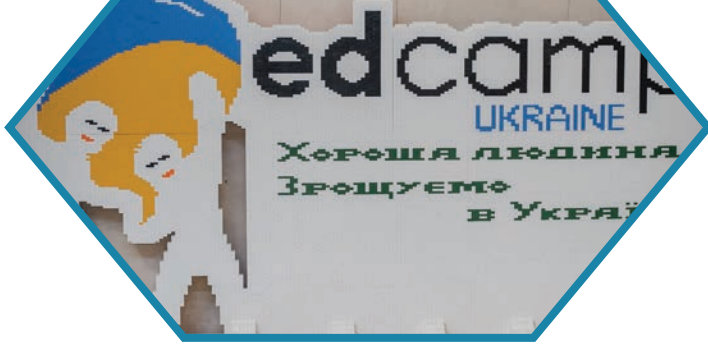
Ви починаєте читати звіт діяльності команди EdCamp Ukraine за три роки.

Цього разу вийшла чимала книжка, на кожній сторінці якої — праця і любов тисяч людей. Переважно це освітяни, а також психологині, підприємці, журналістки й журналісти та люди найрізноманітніших професій.

Коли ми говоримо про освіту, то пригадуємо заповіді великих з минулого, щоб виховувати дітей задля майбутнього. Може здатися, що освіті немає місця в теперішньому? Але вона — саме про сьогодні, про тут і зараз. Освіта для дітей, які, може, і мріють стати успішними юристками чи співаками, але понад те — усі вони хочуть бути щасливими в цей момент.

Освіта для освітян, які хочуть не тільки працювати за гідну платню й відпустку, але й любити свою роботу, бути щасливими від неї.

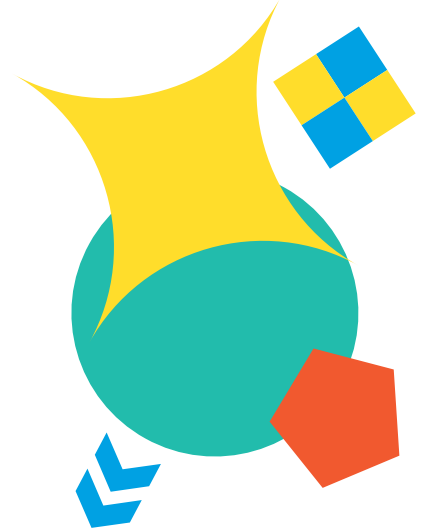

Освіта для всіх нас, які живуть сьогодні, виховують дітей сьогодні, і хочуть жити в суспільстві без страху й відчаю теж сьогодні.

Саме тому ми хочемо розповісти в цьому звіті не тільки про нас і про нашу роботу, але й про видатних педагогів, які ще не стали меморіальними дошками, які живуть і працюють, діляться досвідом, змінюються та зростають – сьогодні.

А ще – поділитися дієвими ігровими практиками для умов дистанційного та змішаного навчання, зокрема і в часи пандемії, коли виходить у люди цей звіт. Такі ігри зібрав та вдосконалив автор концепції ZOOM-педагогіки Анатолій Засоба, а ми всією командою адаптували їх до концепції білих ворон. Сподіваємося, ці ідеї стануть корисними для багатьох шкільних колективів.

Але за обсягом тексту, це, звісно, здебільшого про нас, про команду освітніх інноваторок й інноваторів, білих ворон, які мають крила, мають натхнення і мають завзяття починати та завершувати щороку десятки проєктів (багато з них виявилися нівроку!) – тобто про наше ЕДКЕМПОДЕННЯ.

Голова Ради ГО «ЕдКемп Україна»
Олександр ЕЛЬКІН і команда
EdCamp Ukraine

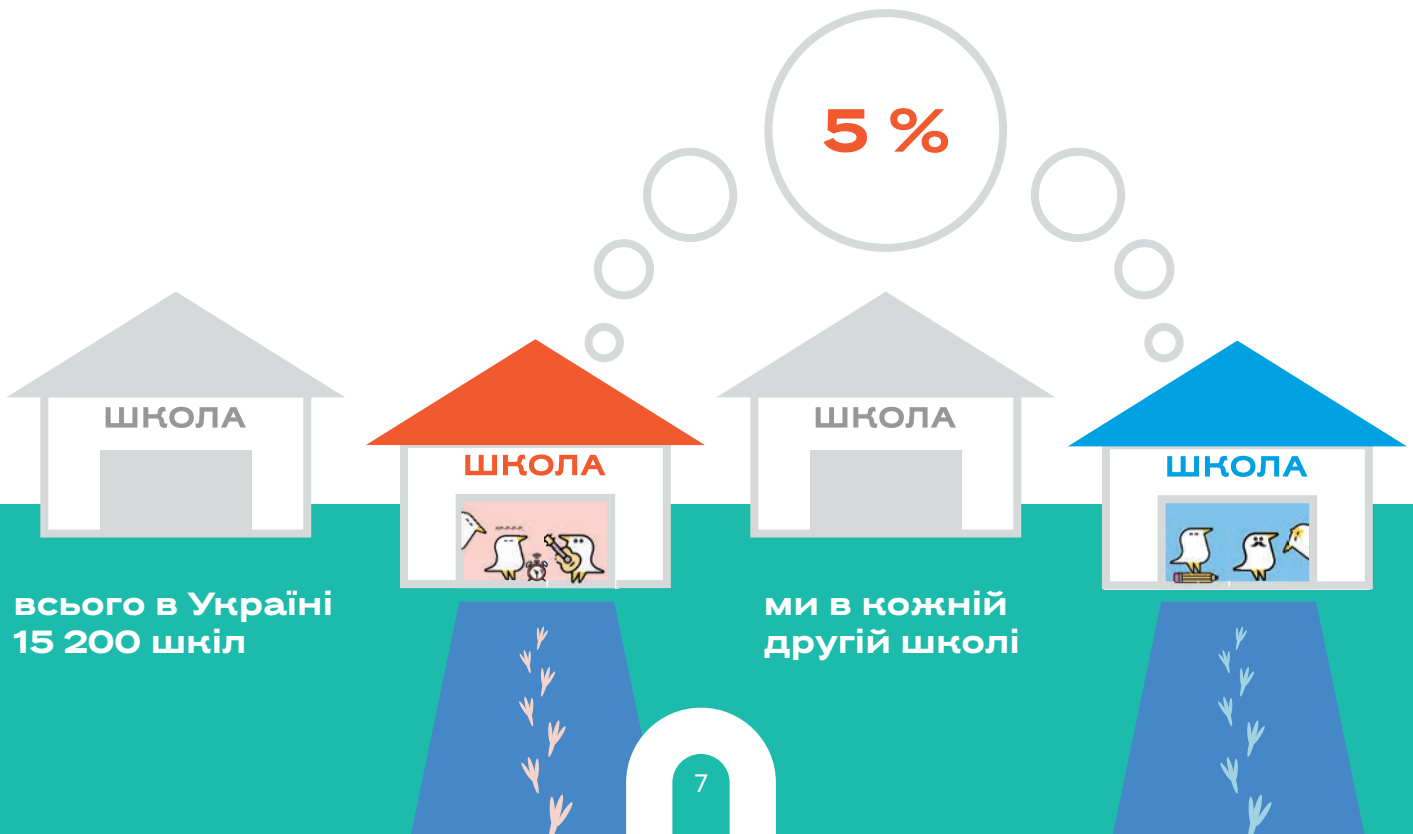

Магія чисел приносить подарунки

У спільноті EdCamp Ukraine уже 33 939 освітян, із них працюють саме в школах – 21 802 особи (тут і далі в цьому розділі дані наведено на момент підготовки звіту до друку).

Та якось один із наших партнерів запитав: «А чи маєте ви дані, скільки українських шкіл „ваші“»? Тоді ми не знали, але вирішили обчислити, бо самим страшенно цікаво.

Усього в Україні за даними Держстату 440 000 учительок і вчителів. І якщо порахувати у відсотках, то едکمпівське представництво в школах наче й невелике – 5 % від усього українського вчителства. Але якщо взяти до уваги, що шкіл в Україні 15 200, то виходить, що «білі ворони» – майже в кожній другій школі країни!

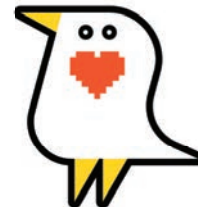
Окрім того, аналіз засвідчив ще одну цифру, що вражає: у кожній такій «едкемпівській» школі в середньому трое едкемпівок й едкемпівців! Тож маємо вже не розрізнених освітян, а сформовані кластери з постійними горизонтальними зв'язками.

Якщо раптом ви не знали, то «білими воронами» ми називаємо себе та з любов'ю — українських проактивних педагогів, які своєю відкритістю до нового досвіду та прагненням до змін в освіті й суспільстві загалом вирізняються у своїх спільнотах.

На сторінках звіту походжають чи поховалися білі ворони — порахуйте уважно їх усіх-усіх, скрізь-скрізь. Помножте отримане число на кількість років, які нам виповняться у 2020 році, та додайте кількість людей, що названі у звіті на ім'я і прізвище (або лише на ім'я, якщо прізвище не передбачене, Далай-лама XIV рахується).

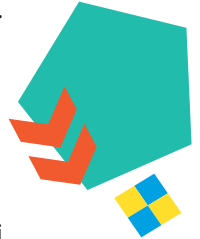
У стані нервового напруження чи виснаженням радимо навіть не пробувати, це дууууже енергозатратно.

Надішліть отримане число на for@edcamp.org.ua.
Перші 50 осіб, які надішлють правильну відповідь, отримають від нас друкований примірник цього звіту та подарунок на згадку.

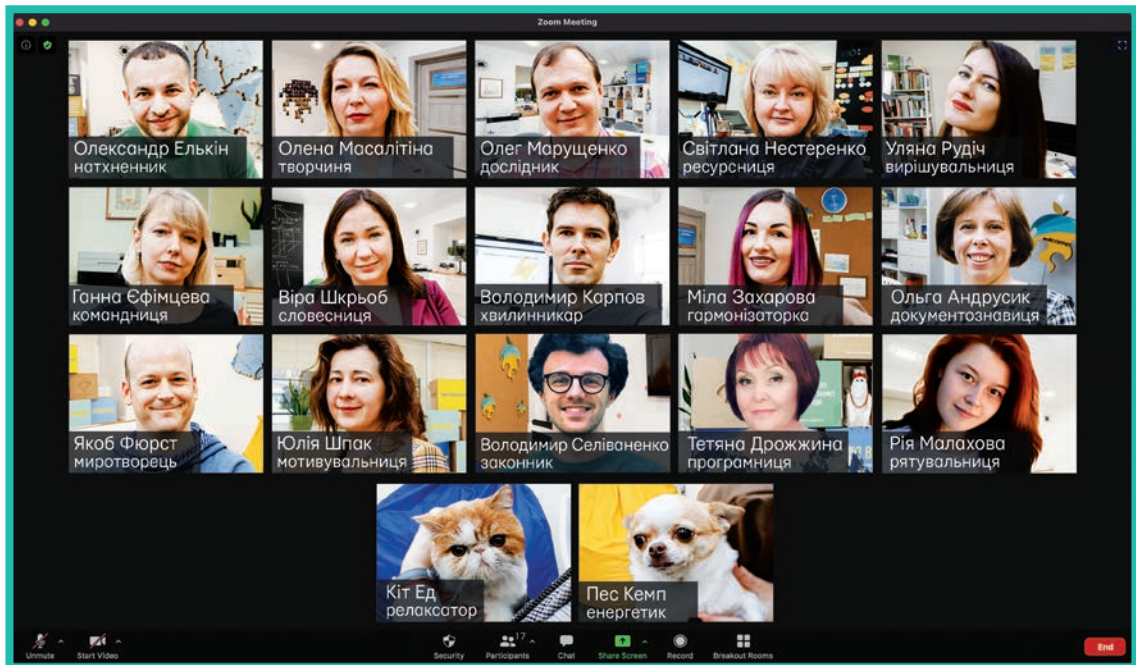

А ось і ми

Команда EdCamp Ukraine єдина, хоч і дуже розмаїта. Раніше ми працювали в бізнесі, державних інституціях, університетах і школах, у піарі, консалтингу. Але всі так чи інакше були дотичними до шкільної освіти. І всі хочуть змінити її на краще. Тож наш шлях неминуче привів кожну й кожного з нас сюди – у найкращу у світі команду. Принаймні, для нас вона – найкраща.

Знайомтесь, це ми. У нас є офіційні посади, але насправді, ми – більше, ніж посади. Ми надаємо перевагу кросфункціональності, не нехтуючи також і вузькою спеціалізацією. Ми підкреслюємо не зону відповідальності, а сильні сторони кожної й кожної з нас. Нас небагато, але ми чимало зробили й зробимо ще більше.

Частиною нашої команди ми вважаємо й едکمперок і едکمперів, які з нами постійно на зв'язку і не просто беруть участь у всіх ініціативах EdCamp Ukraine, а й на волонтерських засадах долучаються до їх утілення. І їх стільки, що аби згадати всіх, треба писати окремий звіт, тому назвемо їх – «особливий десант».

Найбільша цінність в EdCamp'і — це люди

Учителька математики та фізики Трудоліубівської школи дізналася про EdCamp у найтяжчі хвилини свого життя — після загибелі чоловіка, відомого коваля, в АТО, коли не мала сил жити далі, хотіла покинути вчительську професію. Коли Валентині розповіли, що є така подія EdCamp, на яку мріють потрапити всі вчительки й учителі України, вона відповіла: «Я теж туди хочу». Дізнавшись про нові принципи та методики, учителька принесла їх у свою школу, переконавши і колег, і керівництво, що за цим — майбутнє. І не помилилася. Завдяки цьому рішення згодом здійснилася мрія Валентини — побачити фінську освіту зблизька, а Трудоліубівська школа сьогодні стала одним з найпрогресивніших закладів освіти в усій Україні, змінюючи життя педагогічного колективу та села.

Розділ 1. Команда і процеси

ВАЛЕНТИНА ФЕДОРЯКА,
с. Трудолюб Полтавської області

<https://youtu.be/WHwLKEWDT64>

Часто в книгах перегортають сторінки із вступом, щоб швидко зануритися в сюжет. Ми ж просимо вас серйозно поставитися до цього розділу. Бо якщо і є місце в цьому звіті, де ми розповідаємо наш секрет успіху, — воно тут.

Найголовніше в нашій діяльності — люди та взаємини. Іноді про роботу говорять, мовляв, «це бізнес, нічого особистого». Для нас же це не бізнес, це якраз особисте. Усі наші проекти починаються всередині нас. І якщо щось не працює, спочатку ми шукаємо причину в собі: чи ми віримо в це? У цьому розділі ви дізнаєтесь, хто і як саме робить EdCamp Ukraine таким, який він є.

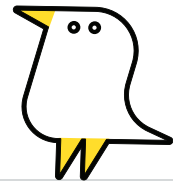

29 грудня 2015 року – наш офіційний день народження, день реєстрації ГО «ЕдКемп Україна». Щороку ми відзначаємо цю дату загальними зборами команди й відвертим обміном думками – ми аналізуємо свій попередній рік, наші місію, цінності та правила. І після 5 років наша місія залишається незмінною:

**«Розбудова й підтримка
спільнот відповідального
вчительства».**

Для нас процеси не менш важливі за результати. Це стає зрозумілим, коли ми аналізуємо рік, що минув, і бачимо, як іноді здобутки відрізняються від планів. Не тому, що ми чогось не зробили. А тому, що ми робимо набагато більше, ніж планували*. Ми вважаємо, що чудові результати (про них – в інших розділах) є наслідком радості, задоволення й розвитку, які отримуємо в процесі. Отже, ми процесоорієнтовані.

* У цьому звіті ви не прочитаєте про те, що було нами заплановано, але з різних причин не реалізувалося. Ми теж живі люди, і щось може йти не за планом. У такому разі ми ніколи не засмучуємося й не шкодуємо, вважаючи, що або це не наше, або ще не час.

Місія та цінності
EdCamp Ukraine

[https://bit.ly/
34FsshQ](https://bit.ly/34FsshQ)

Місія, цінності, правила

У нас є шість цінностей:
відповідальність, взаємодопомога,
увага до себе, відкритість, розвиток
і радість. Уся наша повсякденна
робота і проектна діяльність мають
відповідати їм.

У нас є правила. Їх багато, і вони
не є незмінними — ми щороку
їх переглядаємо, доповнюємо
й уточнюємо. Наприклад, занотуємо
всі наші помилки в «Книзі ляпів».
Помилки — це нормально, це частина
життя. Але потім аналізуємо їх, шукаємо
причини та засоби, як їх не повторювати.
Ця книга дуже корисна для нових
співробітниць і співробітників.

Або в нас є правило «Уникаємо
креветок». Це кодова фраза
для запобігання надмірному
перфекціонізму, коли хтось намагається
зробити хороше ідеальним — ніби
приготувати «креветку, фаршировану
креветкою». Правил багато, упевнені,
вони можуть бути корисні багатьом
колективам.

Цінності
та правила
EdCamp Ukraine

[https://bit.ly/
36KFmZ](https://bit.ly/36KFmZ)

Робочий простір має створювати умови для реалізації наших цінностей і правил. Робити сильні сторони ще потужнішими. Це має бути місце, де народжуються та зростають ідеї. Саме таким ми створили офіс EdCamp Ukraine. Він розташований у Харкові, бо ми віримо в можливість регіонів бути лідерами в країні. А також тому, що з Харкова 40 км до країни-агресора. Це місто — східний кордон демократії.

Хоча деякий час ми працювали без офісу й узагалі планували написати книжку про те, як реформувати освіту з заднього сидіння таксі... І тільки наприкінці 2018 року завдяки підтримці небайдужих освітян ми змогли орендувати приміщення — знайшли свій Дім.

Найкращих результатів ми досягаємо, коли працюємо із задоволенням. Тому наш офіс комфортний і продуктивний. Тут можна писати на стінах та відпочивати на подушках, заварювати одне одному смачну каву та дивитися разом цікаві лекції. Тут є все необхідне обладнання — від фліпчартів та олівців до комп'ютерів та студії для онлайн-трансляцій. Є навіть ігрова консоль для відновлення настрою, але вже й самі не згадаємо, коли ми її вмикали востаннє 😊

Стратегії швидкої
допомоги СЕЕН
(стор. 30 – 45)

[http://bit.ly/
seelukraine](http://bit.ly/seelukraine)

Місце сили

Ми створюємо можливості для творчості в самому просторі. Наприклад, кімнати називаємо на честь наших принципів: переговорна «Ефект довгого хвоста» чи кухня-комора «Дві ноги» або передпокій «Дай, якщо можеш, візьми якщо хочеш».

Наших гостей зустрічає інсталяція на стіні, де світлини всієї нашої команди збирають логотип EdCamp Ukraine. На фото ми демонструємо різні емоції, і складається враження, що тут працює дуже велика команда, але насправді нас небагато.

Це ілюстрація фрази антропологині Маргарет Мід:

**«Не сумнівайтеся в тому,
що невелика група мислячих
і самовідданих людей може
змінити світ. Насправді лише
вони і привносять ці зміни»**

Є стіна наших улюблених світлин з національних подій, де можна побачити зростання нашої спільноти від 325 людей до 34 000.

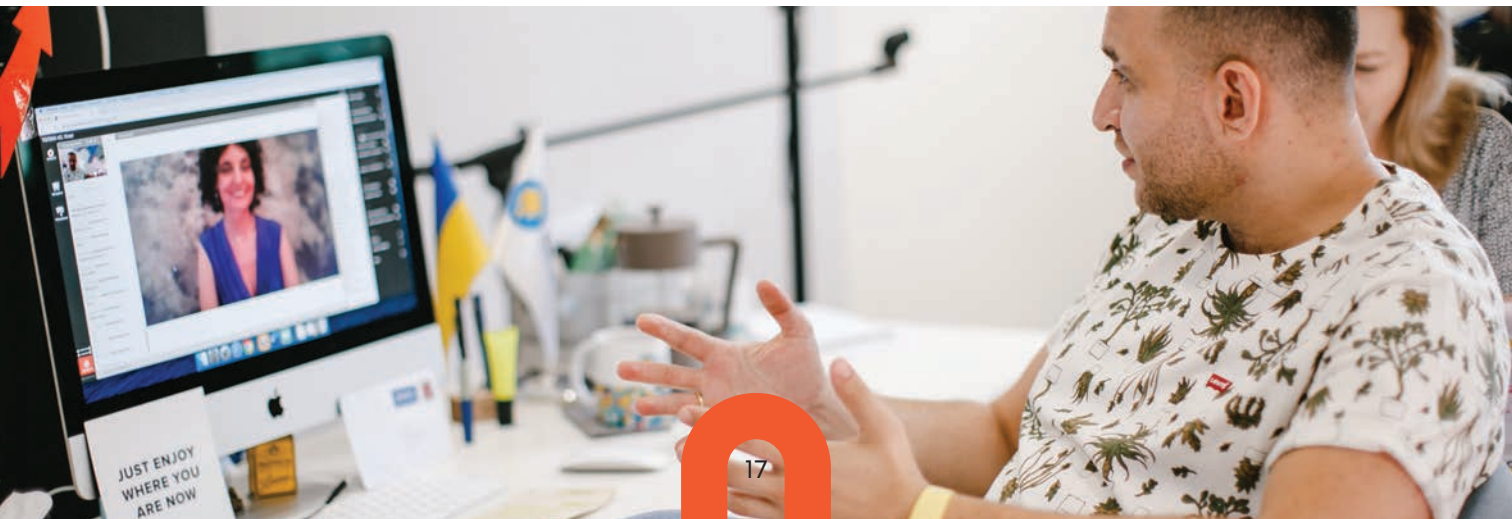
10 ключів
до радісного
життя від Action
for Happiness

[https://bit.ly/
2GtNhVN](https://bit.ly/2GtNhVN)

Ми використовуємо стратегії миттєвої допомоги та радості, ідеї яких знайшли в методиках СЕЕН (соціально-емоційного та етичного навчання, про яке буде далі). Тобто ми розмістили в різних зонах офісу яскраві плакати із завданнями, що привертають увагу. Це допомагає стишитися на хвилю та дослухатися до своїх відчуттів, відновити рівновагу, відчути радість від життя.

Ми прагнемо, щоб наш робочий простір був екологічним. Тому частина меблів виготовлена з переробленого картону, ми здаємо батарейки на утилізацію та придбали контейнери для сортування відходів.

А ще наш офіс — наше найулюбленіше місце в місті (після домівок, звісно). Тут ми проводимо святкові вечірки, рефлексуємо та релаксуємо після завершення великих подій і проєктів, тут завжди чути дитячі голоси. А ще тут ми пакуємо подарунки нашим спонсорам на Спільнокошті, партнерам і друзям.

Ми використовуємо декілька ефективних підходів, що відповідають нашим принципам, для організації успішної та зручної командної роботи.

Management 3.0 є методикою управління процесами, що базується на новому принципі організації праці. Якщо коротко — це не про керування людьми, а спільнорух. У ньому заохочується не виконання наказів та конкуренція, а творчість та співпраця. З Management 3.0 ми створюємо кросфункціональні групи людей з великими рівнями свободи та відповідальності. Так наша команда стала більш гнучкою та самоврядною, і всі ми можемо розкрити свій потенціал у новій сфері діяльності. Це філософія, якою користуємося самі й хотіли б бачити в освітніх структурах і закладах України.

Scrum — метод управління проектами, заснований на чітких домовленостях, плануванні та поетапній командній роботі. Його ми запозичили в програмістів та успішно використовуємо для підготовки проектів і подій різного масштабу.

Trello — програмний інструмент для керування десятками завдань у різних проектах. З ним кожна і кожен знають, хто й що сьогодні робить, — і про себе, і про всіх інших у команді. Тож ми працюємо не над ізольованими завданнями, а над спільним проектом, бачимо свій і командний прогрес, можемо оперативно допомагати одне одному та тішитися з кожним виконаним етапом.

Сертифікат
авторизованого
освітнього
партнерства
Microsoft

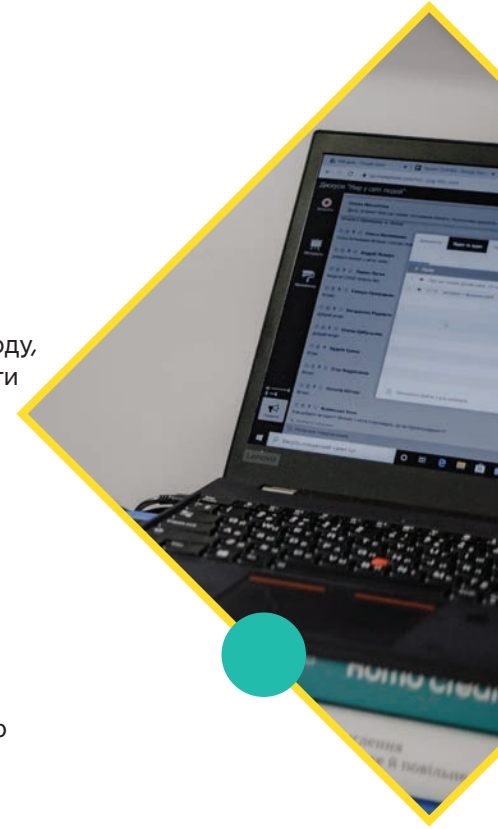
[https://bit.ly/
2GGIMY4](https://bit.ly/2GGIMY4)

Office 365 ми використовуємо для роботи з усіма форматами документів. EdCamp Ukraine є сертифікованим освітнім партнером Microsoft.

HighRise є базою даних усіх наших контактів: людей і організацій. Також через нього ми листуємося з партнерами, закладами освіти та всіма учасниками й учасницями руху EdCamp Ukraine.

Attendify – мобільний застосунок, що став невід’ємною частиною всіх наших національних та масштабних онлайн-подій. Усі, хто долучаються до якоїсь події, можуть тут подивитися програму, подробиці кожного заходу, знайти локації, поділитися враженнями та затоваришувати з однодумцями/-ицями, а завдяки вбудованій гейміфікації – ще й виграти подарунки. До речі, наш досвід описаний у прикладах вдалого використання застосунку поруч із Google, TEDx та іншими компаніями.

YurOn – ще один корисний додаток для смартфонів, який ідеально підходить для наших проєктів. Це соціальна мережа для відеоспілкування, де замість текстових повідомлень до публікацій користувачі залишають відео – коментарі, думки, запитання. Ми бачимо YurOn як один з основних інструментів для комунікації спільноти EdCamp Ukraine і зараз його тестуємо.

Історія успіху EdCamp Ukraine у використанні Attendify

<https://attendify.com/customers/edcamp/>

Нова айдентика

У 2019 році ми оновили вигляд EdCamp Ukraine для світу. Насамперед, ми стали власниками торгової марки EdCamp в Україні. А Дмитро Буланов з командою Dmytro Bulanov creative büro (розробники туристичного бренду України, айдентики Міністерства освіти і науки України, Нової української школи) створили нам брендбук – концепцію оновленого бренду нашої організації. Завдяки ідеям його команди EdCamp Ukraine став ще яскравішим, а наша біла ворона – ще виразнішою.

У новому брендингу буде й наш оновлений сайт www.edcamp.ua. Він стає більш упорядкованим, сучасним, легким для завантаження та нарешті матиме мобільну версію, яку ми співтворимо з Іллею Кульбачним та Cosmos Studio.

Свідоцтво
на знак
для товарів
і послуг EdCamp

[https://bit.ly/
34BzsNI](https://bit.ly/34BzsNI)

Брендбук
EdCamp Ukraine

[https://bit.ly/
34GIPw5](https://bit.ly/34GIPw5)

Навчання впродовж життя

Без постійного навчання новому немає успіху. Ми в цьому впевнені, тому створюємо можливості для особистісного й професійного зростання всіх у нашій команді. Навчаємося разом та індивідуально.

У кожного та кожної з нас є власний план розвитку. Щокварталу ми разом обговорюємо всі ці наміри та плануємо групове чи індивідуальне навчання. Так разом ми займаємося йогою зі Світланою Коноваловою та англійською мовою з Геннадієм Цупіним. Лейла Алієва навчає нас спілкуванню всередині команди та зі світом. У Центрі Mindspot ми навчаємося мовчазного ретриту та усвідомленості, роботі з тілом та думками. Наш іноземний співробітник, радник з педагогіки миру Якоб Фюрст відповідає за сталий організаційний розвиток. Кожен та кожна в команді має своє бачення власного зростання, і водночас ми рухаємося разом та підтримуємо одне одного на цьому шляху.

Гра «Політ білої ворони»

Мета гри: розвивати уяву, просторове мислення, увагу, уміння візуалізації; для молодшого віку чи на уроках іноземної мови — вивчення понять / слів «вгору», «вниз», «вправо», «вліво».

Тривалість гри: до 5 хв.

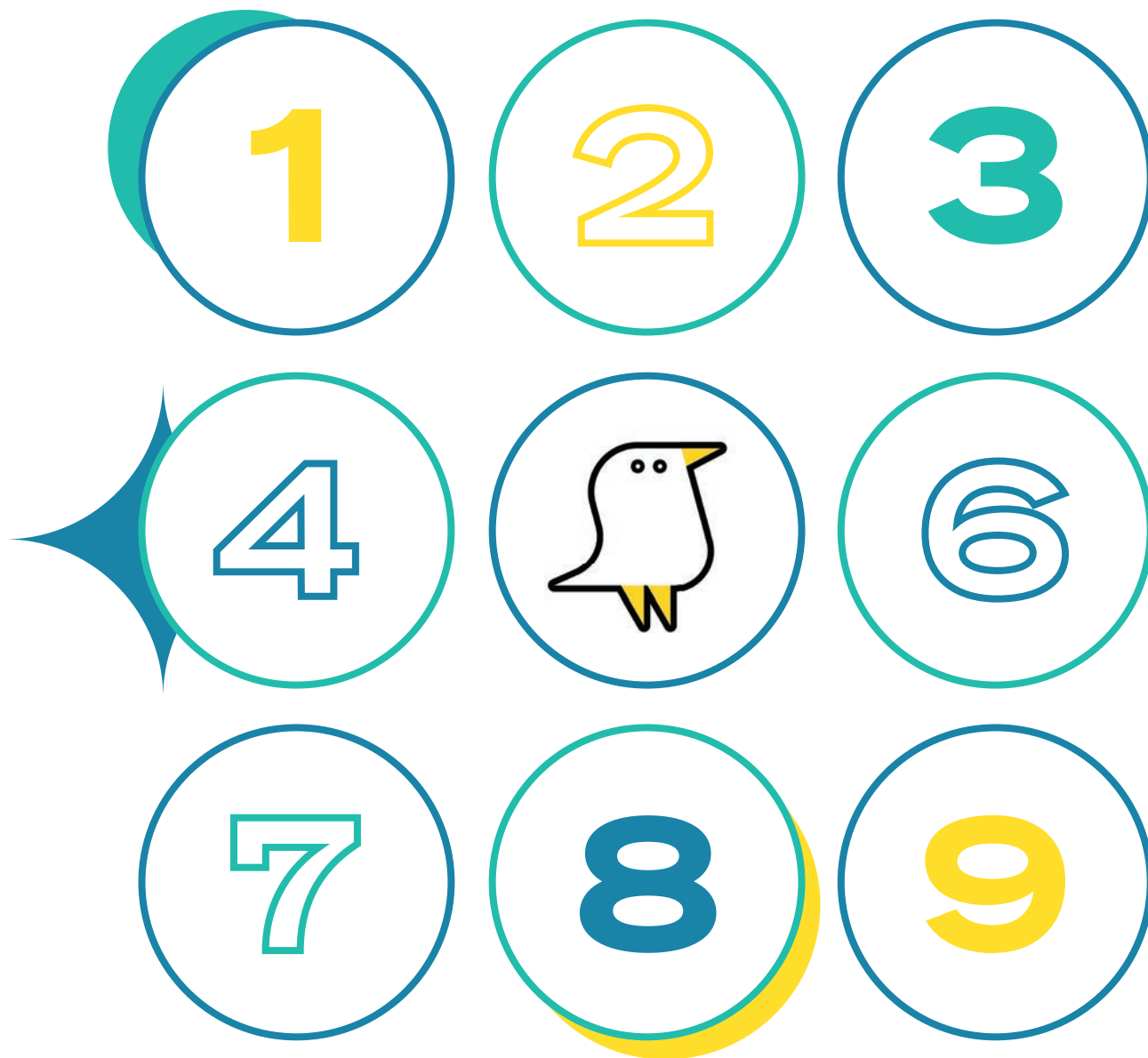
Необхідні матеріали: гральне поле з вороною (роздруковане чи виведене на екран).

Умови проведення гри:

Ведучий/-а демонструє всім гральне поле з вороною і пояснює, як вона може і не може рухатися: ворона може літати клітинками лише вгору, вниз, вправо, вліво та не може переміщуватися по діагоналі.

Потім ведучий/-а озвучує траєкторію польоту ворони (наприклад, вправо-вгору-вліво-вліво-вниз), а всі, хто грають, мають простежувати очима цей рух та назвати, у якій клітинці зрештою опинилася ворона. Виграють ті, хто правильно визначають позицію ворони на гральному полі та першими надішлють необхідну цифру в чат.

Ворона так літає кілька разів, і щоразу темп проголошення команд пришвидшується. Наприкінці гри ведучий/-а може побудувати маршрут ворони так, аби вона вилетіла за межі грального поля. Для дітей молодшого віку (чи кому з різних причин надто складно простежувати рух ворони очима) допускається стеження пальчиком, олівцем тощо.

Ті освітні реформи, які зараз так активно підтримуються українським вчительством, почалися саме за підтримки EdCamp

Учителька інформатики однієї з харківських гімназій на (не)конференції EdCamp Ukraine випадково познайомилася з директором з розвитку мережі технічних студій «Винахідник» (зараз STEM школа INVENTOR) й отримала запрошення на нову роботу: очолити філію школи в Харкові. Зараз вона працює вже директоркою університету підвищення кваліфікації педагогів найбільшої в Україні мережі STEM шкіл INVENTOR, а ще є авторкою та керівницею проекту «Школа мудрих батьків». Таїсія переїхала до Києва, і на новому місці має набагато більше можливостей змінювати освіту на краще: навчає педагогів, розробляє нові методики побудови педагогічного трикутника між вчительством, батьківством та учнівством і відчувається щасливою.

Розділ 2. EdCamp — діє!

ТАЇСІЯ МУКІЙ,
м. Київ

https://youtu.be/_NFdBRvRoLM

EdCamp – рух відповідального вчительства. Передусім це дискусійний формат для співтворчості вчительок і вчителів, для навчання одне від одного: глобальна родина об'єднує освітян на демократичних засадах. Українська спільнота нині згуртувала 34 000 вчителів і вчительок та постійно зростає.

Наша команда досліджує системи освіти в Україні та інших державах, вивчає найкращий експертний світовий досвід, розробляє зміни до освітнього законодавства, упроваджує ефективні методики, програми, підходи. Але найголовніше, що ми робимо, – це мотивуємо освітян розвиватися й ділитися досвідом, ідеями, натхненням одне з одним, змінюючи їхнє ставлення до вчительської професії і до себе.

Найголовніший і найефективніший формат для таких трансформацій – наші (не)конференції. Це – серце EdCamp Ukraine. Але в нас є більше різних інструментів: у цьому розділі ми розповідаємо про формати подій та проєктів, якими ми користуємося, напрямки наших впливів.

Одна експертка із Сингапуру винайшла формулу ефективної освіти:

Освіта = Ставлення * (Знання + Навички)

Якщо в дитини мало знань, це компенсують навички і навпаки. А якщо рівень ставлення до навчання низький, або навіть відсутній, то всі отримані знання і навички не мають значення. Якщо ж рівень ставлення стає числом «із знаком мінус», то й освіта йде не на користь, а на шкоду дитині. Саме тому ми пропагуємо навчання на основі формування ставлення. Без цього базового елементу освіта у XXI столітті неможлива.

Ми діємо на трьох рівнях, схожих на кола на воді.

Перший рівень – особистісний, або «Я». Ми даємо можливості для освітян зростати професійно.

86%

учасниць і учасників подій EdCamp відкрили для себе нові вчительські практики*

31%

розпочали навчання на додаткових курсах з певної теми

Другий рівень – професійний, або «Школа та спільнота». Ми заохочуємо освітян упроваджувати здобуті знання у своїх закладах освіти.

84%

уже використовують нові методи та навички в класах

59%

ідуть далі та розпочинають власні дослідження з певних тем

Третій рівень – системний, або «Україна і світ». Ми надаємо нашій спільноті інструменти для співпраці та комунікацій.

79%

розповідають про отримані знання тим колегам, які ще не охоплені рухом EdCamp Ukraine

31%

узялися до покращення власних комунікаційних навичок

Кожне коло поширюється навкруги: чим вищий суспільний рівень, тим далі сягає вплив.

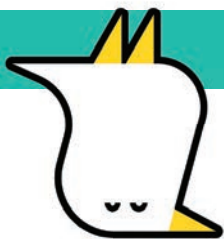

* Тут і далі на сторінці – за даними дослідження Evaluation of the Edcamp Experience: Final Report, June 2019.

I. Формат EdCamp

«Закон «про дві ноги» — це для нас було найдивніше! Ми сиділи на одній сесії і зрозуміли: нам таке вже відомо (але ж звикли, що це невихованість, якщо встанемо і підемо). А цей едкемпівський закон нас буквально «звільнив», і це було класно!»

Щоб краще розуміти учнів та учениць, заступник директора з виховної роботи Полтавської спеціалізованої школи-інтернату спортивного профілю, кандидат педагогічних наук наважився на експеримент: попросив свого колишнього учня Артура Шийку на деякий час помінятися з ним місцями. Сам побувши на місці учня, Леонід змінив своє ставлення до навчання і, як наслідок, отримав повагу від своїх вихованців. Його колега й дружина Ольга вважає, що можливість освітян ділитися з іншими власними відкриттями та здобутками — одна з найцінніших якостей руху EdCamp. З 2020 року Леонід — заступник начальника територіального управління Державної служби якості освіти в Полтавській області.

**ЛЕОНІД МИРОНЕНКО,
ОЛЬГА ГУРСЬКА,**
м. Полтава

<https://youtu.be/BQZTwZD0idk>

Статистика — Україна і світ

2010

року у Філадельфії
(США) засновано
рух EdCamp

11

освітян узяли участь
у заснуванні руху

44

країни сьогодні
об'єднують
учасників і учасниць
у цій інноваційній
освітній організації

2 500

EdCamp-подій
проведено в усьому
світі

0

подій EdCamp
з ознаками
дискримінації

2019/20

EdCamp включено
до рейтингу найбільш
інноваційних освітніх
організацій HundrED

2015

року засновано рух
EdCamp Ukraine

3 / 9

в Європі

у світі

країна, яка почала
використовувати
формат EdCamp —
Україна

6 / 186

національних

регіональних

освітніх (не)конференцій
відбулися з того часу
в Україні

Сьогодні EdCamp Ukraine — найпотужніший національний
рух EdCamp за межами країни-засновниці США.

Шість принципів EdCamp

Безкоштовність.

Учасниці й учасники не платять за вхід на EdCamp'и. Це сувора умова, яка гарантує рівність шансів.

Незалежність.

EdCamp'и не мають «кураторів» з державного чи бізнес-секторів. Усі вільно висловлюють свої думки, вступають у дискусії та відстоюють свої погляди.

Вільна ініціатива.

Будь-хто може організувати EdCamp у себе – чи то окрема школа, районне управління освіти, громадська організація або неформальна учительська група.

Програма визначається в перший день проведення.

На початку EdCamp'ів графік і теми спілкування плануються спільно з усіма. Завдяки цій спонтанності план подій відповідає потребам учасників/-ниць.

Кожний і кожна можуть стати спікерами.

Якщо ви відвідуєте EdCamp, то маєте право виступити. Усі можуть поділитися своїм досвідом в атмосфері, яка об'єднує.

Діє закон «про дві ноги».

Учасники й учасниці самі визначають, які із сесій відвідують і на який час там затримуються. Це «відсіює» неактуальні або презентовані в непривабливій формі виступи.

Міжнародна співпраця

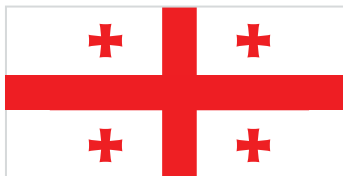
Завдяки EdCamp Ukraine до світової EdCamp-родини
додалися чотири країни:

Беларусь

Вірменія

Грузія

Молдова

Наступна національна (не)конференція EdCamp Ukraine 2021 буде міжнародною, бо в підготовці задіяні одразу п'ять країн Східного партнерства. Також з усіх згаданих країн на (не)конференцію прибудуть освітяни, представниці й представники державних органів, експерти й експертки.

EdCamp Ukraine передає свій досвід і вчительським спільнотам інших країн Європи, Азії та Африки (Італія, Монголія, Уганда, Оман).

Національні (не)конференції

З 2015 року ми провели шість національних (не)конференцій. Щороку зростала кількість учасників/-ць, іноземних гостей і експертів, змінювалися фокуси програми – крок за кроком ми намагалися відповідати на найактуальніші питання шкільної освіти.

У попередньому звіті ми докладно розповідали про (не)конференції 2015-2017 років. Із того часу ми провели три великі події: дві національні (не)конференції «Усе буде по-білому!» (2018 рік) і «Хороша людина. Зрощуємо в Україні» (2019 рік) та Антикризисний національний онлайн-EdCamp «Освіта зараз і у світі «після» (2020 рік).

Організацій, які підтримали ці події, багато, тож про них – в окремому розділі «Партнерське коло» (сторінки 103 – 105).

Відеодобірка
про національні
події

[https://bit.ly/
30HXep9](https://bit.ly/30HXep9)

Національні (не)конференції

2018

Продовжилася тема «білих ворон в освіті», а магістральним акцентом професійного зростання стало навчання, збудоване на цінностях: тих, яким було присвячене й масштабне дослідження, реалізоване нами спільно з Міністерством освіти і науки України – «Навчати й навчатися: як і куди зростати українському вчителю».

У Четвертій національній (не)конференції EdCamp Ukraine 2018 узяли участь 143 національні та міжнародні експертки й експерти з 11 країн світу та 946 освітян з усіх областей України. Усього за три дні було проведено 238 лекцій, дискусій, тренінгів і семінарів, учительських сесій.

Під час події освітяни зібрали 17 великих коробок книжок українською мовою для шкільних бібліотек на лінії зіткнення. Книжки доручили передати волонтерам «Благодійного фонду Сергія Жадана».

Важливим нововведенням стала практика більш глибокого занурення учасниць і учасників у теми, що їх зацікавили: після офіційного завершення (не)конференції відбувся Після-EdCamp – провідні експерти/-ки запропонували всім охочим цілоденні інтенсиви.

Національні (не)конференції

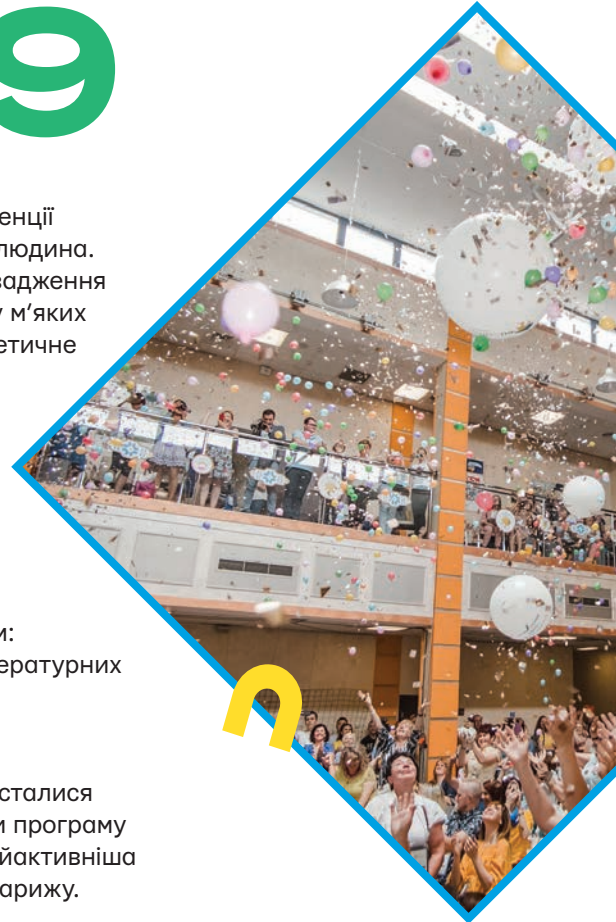
2019

Головною темою П'ятої національної (не)конференції EdCamp Ukraine 2019 стали концепція «Хороша людина. Зрощуємо в Україні» та пілотний проєкт з упровадження у 26 школах по всій Україні програми з розвитку м'яких навичок – SEE Learning (соціально-емоційне та етичне навчання).

У триденній (не)конференції взяли участь 1 009 учительок і вчителів з усієї України та 197 міжнародних експерток і експертів з 19 країн світу. Було проведено 258 різних сесій: лекцій, дискусій, тренінгів і семінарів.

Відбулася благодійна акція «Учительство – дітям: книжки про супергероїв і супергероїнь», 640 літературних подарунків для навчання вирушили до дітей, які перебувають у лікарнях.

85 % учасниць і учасників (не)конференції скористалися інноваційним застосунком Attendify та отримали програму заходу без паперу і гейміфікацію вражень, а найактивніша користувачка застосунку виграла подорож до Парижу.

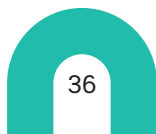
Національні (не)конференції

2020

Ще у 2019 році ми вирішили, що наступного літа візьмемо паузу в проведенні національних (не)конференцій. Але пандемія коронавірусу показала, що освітяни, як ніколи раніше, потребували підтримки в цей час – технічної, методичної, емоційної.

Тому лише за три тижні ми підготували для освітян і батьків національну онлайн-подію: Антикризовий національний онлайн-EdCamp «Освіта зараз і у світі «після». Уся аудиторія перебувала у своїх домівках, дотримуючись правил карантину. Але відстань не завадила спільноті ділитися одне з одним новим досвідом та отримувати важливу інформацію.

П'ятиденна онлайн-(не)конференція для батьківства та вчительства зібрала 10 019 осіб і стала найбільшою освітньою онлайн-подією в історії України. Загалом відбулися 55 сесій від 65 спікерів за 5 напрямками: дистанційна освіта, освітня політика, фізичне здоров'я і психологічна стійкість, фінансові та правові виклики, педагогіка партнерства.

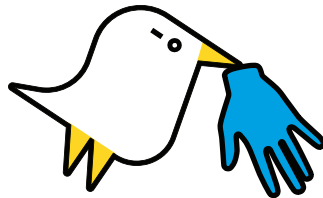
Національні (не)конференції

Свої звернення до педагогів України підготували експерти та лідери думок світового масштабу, серед яких:

- лавреат Нобелівської премії миру, Його Святість Далай-лама,
- історик, викладач, письменник, автор бестселеру «Людина розумна» Ювал Ной Харарі,
- розробник міжнародного тестування PISA Андреас Шляйхер.

Під час онлайн EdCamp'у освітяни з різних куточків України долучилися до збору коштів, щоб придбати 4 920 пар медичних рукавичок для 80 бригад екстреної медичної допомоги, які були передані через БФ «Пацієнти України».

Усього за 5 днів відбулося 80 689 підключень з 22 країн.

Спеціальні звернення:
Далай-лама,
Андреас
Шляйхер, Ювал
Ной Харарі

<https://bit.ly/2XKZxao>

Наші експертки й експерти — з усього світу

Австрія

Беларусь

Бельгія

Бразилія

Великобританія

Вірменія

Греція

Грузія

Естонія

Ізраїль

Індія

Ірак

Італія

Канада

Литва

Македонія

Нідерланди

Німеччина

Португалія

США

Тибет

Угорщина

Узбекистан

Україна

Фінляндія

Франція

Швейцарія

Швеція

Регіональні (не)конференції

У 2015-2017 роках в Україні відбулося 35 регіональних (не)конференцій, так званих міні-EdCamp'ів. За три наступні сезони (2017-2018, 2018-2019, 2019-2020) – 151, що майже вп'ятеро більше.

У проведенні регіональних подій ми цілком покладаємося на лідерок і лідерів освітянських спільнот по всій Україні. EdCamp Ukraine розробляє та надає комплекс матеріальної і нематеріальної підтримки – програму «EdCamp у коробці».

Рівень залученості національного офісу залежить від типу регіональної (не)конференції.

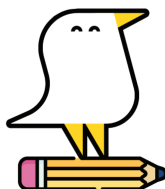
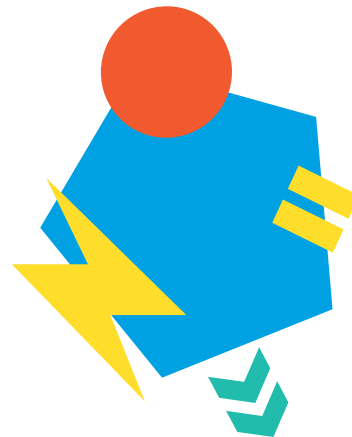
Регіональні (не)конференції

Усього їх три:

- Магістральні, або «повна коробка» – забезпечуються фінансами для проведення події та всіма необхідними матеріалами.
- Афілійовані – отримують від національного офісу організаційну та методичну підтримку, але ресурси для проведення події шукають самостійно.
- Спеціальні – тематично сфокусовані події, які відбуваються в партнерстві з різними організаціями.

Найбільша цінність регіональних (не)конференцій – у розповсюдженні знань серед учительства в регіонах. Події на місцях більш доступні, а середовище – знайоме, тож регіональні (не)конференції стали для всіх місцем, де білі ворони знаходять одна одну.

Зміни у світі пришвидшили цей процес: з 2020 року ми набагато більше подій проводимо онлайн або в змішаному форматі, коли поєднуються онлайн-елементи та події на місцях. Зрештою, (не)конференції для багатьох освітян стали практичним усвідомленим досвідом з організації дистанційного навчання і роботи.

Координаторський саміт

Координацією регіональних подій руху EdCamp Ukraine опікуються його найактивніші учасники та учасниці. Раз на два роки ми проводимо для всіх регіональних координаторок/-ів спеціальну подію – Національний саміт. У 2018 році це була зустріч в Одесі у форматі саміту-челенджу, на яку зібралися 140 координаторів/-ок усіх регіональних подій за всі роки.

Кожна та кожний з них будували індивідуальну траєкторію професійного зростання, включно з викликами, з якими треба було впоратися. А менторська когорта допомагала всім розробити план досягнення своїх цілей та реалізувати його.

Другий національний координаторський саміт заплановано на весну 2021 року. Сподіваємося, що ситуація з COVID-19 стане сприятливішою, і можна буде провести його офлайн.

Серпневі (не)конференції

Десятиліття поспіль перед початком навчального року українське вчительство збирається на великі серпневі педагогічні конференції: всеукраїнську, обласні, районні та шкільні. Із 2017 року ми долучилися до проведення найбільшої з них і перетворили її на (не)конференцію.

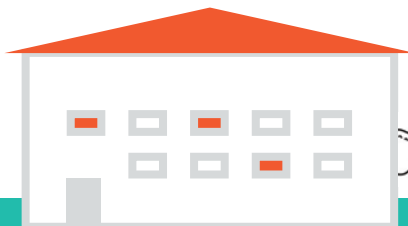
Із того часу відбулося 167 серпневих (не)конференцій: 103 шкільні, 26 районних, 30 міських і 8 обласних. Тепер перед початком кожного навчального року виходимо до освітян зі зверненням, у якому намагаємося надихнути й підтримати вчительство та розповісти про корисні і ефективні інструменти.

103 шкільних

26 районних

30 міських

8 обласних

Коло освітрянської взаємодопомоги

У книзі Адама Гранта «Брати чи віддавати» ми підгледіли просту ідею: якщо звернутися до спільноти з чітко сформульованим проханням про допомогу, майже завжди знаходиться людина (а то й не одна!), яка може підтримати в здійсненні навіть найсміливіших мрій.

На одній з національних (не)конференцій ми запропонували учасникам і учасникам події втілити цю ідею в експерименті й попросили: якщо потребуєте допомоги у виконанні складного завдання, реалізації сміливих планів, навіть у здійсненні мрії, встаньте, розкажіть про вашу ситуацію та попросіть допомоги. Виявилось, що завжди є багато охочих допомогти, просто вони не знають, що комусь потрібна їхня підтримка.

Після цього експерименту з'явилася спеціальна група у фейсбуці, де освітяни просять одне одного про допомогу й допомагають іншим. У групі можна отримати пораду чи щось більш конкретне в професійній сфері чи приватній. Головне, щоб запит був дуже чітко сформульований. Можна також запропонувати будь-яку допомогу будь-кому, хто про це просить. Потрапити в групу можна лише за рекомендацією одного з учасників/-ниць, тому там завжди панує атмосфера підтримки й довіри.

Коло
взаємодопомоги

www.facebook.com/groups/koloedcampukraine

Онлайн-толоки

Після проведення Антикризисового онлайн-EdCamp'у нам надійшло багато пропозицій повторити це «на біс». Тому ми вирішили започаткувати регулярні онлайн-толоки.

«Толока» (в одному зі словникових значень) – це одноразова праця гуртом для швидкого виконання великої за обсягом роботи, на яку скликають сусідів, родичів, товаришів. У нашому випадку – це зіркові гості, освітні експертки й експерти, представники й представниці органів влади, а головне – педагоги, практики й практикни. Разом ми обговорюємо нагальні питання освіти, ділимося досвідом і сумнівами, підтримуємо колег і учнівство, розвиваємо тверді та м'які навички. Значну частину толоки становить дискусійний елемент – питання й відповіді в режимі онлайн.

Фактично, онлайн-толока стала ще однією формою (не)конференції EdCamp Ukraine, але яку можна відвідувати з дому, без конкурсного відбору й набагато частіше – раз на місяць.

Як ми розповідаємо про EdCamp

Для вчителства ми написали та з видавництвом «Шкільний світ» видали книгу «Зростаємо разом з EdCamp'ом. Як провести освітню (не)конференцію для своєї громади». Це практичний посібник з організації та проведення подій формату EdCamp у своїй спільноті, який до того ж можна використовувати як зошит з підготовки до свого регіонального міні-EdCamp'у, робити нотатки, малювати схеми.

Такий же покроковий план з практичними порадами втілювався в онлайн-курсі «Як провести EdCamp для своєї громади» на ВУМ on-line, який є обов'язковим для всіх, хто хочуть організувати свою подію у форматі EdCamp. Від старту курсу на ньому навчалися вже 1 500 освітян.

Книга «Зростаємо разом з EdCamp'ом. Як провести освітню (не)конференцію для своєї громади» (Видавництво «Шкільний світ»)

<http://bit.ly/howtoedcampbook>

Онлайн-курс «Як провести EdCamp для своєї громади» на ВУМ on-line

<http://bit.ly/howtoedcampmooc>

Як ми розповідаємо про EdCamp

Журнал
«Сучасна школа
України»

[https://bit.ly/
3eH7O5A](https://bit.ly/3eH7O5A)

Мультфільми
про білих ворон

[https://bit.ly/
30KtzMh](https://bit.ly/30KtzMh)

Разом з видавництвом «Шкільний світ» ми щомісяця випускаємо журнал «Сучасна школа України». Адміністрація, учительство, шкільні психологи/-ині знайдуть у ньому нові знання, актуальну інформацію, цікаві інтерв'ю з лідерками й лідерами думок і видатними освітянами, унікальні експертні поради, підтримку колег, відповіді на запитання.

За допомоги мультиплікаторів Володимира Андросова та Світлани Магди ми зробили три мультфільми про «білих ворон». У першій серії білі ворони прямують на національну освітню (не)конференцію, у другій пара чорних ворон намагаються різними способами перетворитися на білих, а в третій — ворони шукають рецепт зрощення хорошої людини. Подивіться, якщо хочете дізнатися про принципи EdCamp Ukraine в жартівливій формі за декілька хвилин.

Як ми розповідаємо про EdCamp

Також із медіaproектом «Накипіло» ми опановуємо популярний віднедавна формат подкастів. Наші розмови з представниками/-цями органів влади, освітніми експертами/-ками і, звісно, освітянами стали рефлексією за мотивами наших онлайн-толок та антикризового онлайн-EdCamp'у. Їх можна знайти на нашому каналі в YouTube та на Mixcloud.

Подкасти EdCamp
Ukraine

[https://bit.ly/
podcastsEdCamp](https://bit.ly/podcastsEdCamp)

[www.mixcloud.com/
EdcampUkraine](http://www.mixcloud.com/EdcampUkraine)

Нам треба будувати для вчительства нову модель підвищення кваліфікації

Методистові науково-методичного центру управління освіти, молоді та спорту Олександрійської міської ради, учителю географії, батькові школярки й чоловікові вчительки вдалося змінити підвищення кваліфікації вчительства в усій Кіровоградській області. Отримавши натхнення та ідеї на (не)конференції EdCamp Ukraine, згодом разом з однодумцями він розробив для Олександрії унікальний підхід до підвищення кваліфікації для вчительства. Відчувши дію руху EdCamp на собі, Олександр упевнений, що той змінює життя педагогів: дає нове розуміння професії, мотивацію, методи та взаємопідтримку. Із 2020 року працює заступником директора Ukrainian Global School у Києві.

II. Підтримка реформи освіти

ОЛЕКСАНДР ДАЦЕНКО,
м. Олександрія Кіровоградської області

<https://youtu.be/jWkncXnM5Hg>

EdCamp – крила НУШ

Концепція «Нової української школи» з'явилася після Революції Гідності. Вона акумулювала сучасні освітні ідеї та методики, що довгі роки ігнорувалися і МОН, і законотворцями, які вважали за необхідне зберегти застарілу радянську систему навчання. Уже у вересні 2017 року був прийнятий новий Закон «Про освіту», і тоді ж перші 100 українських шкіл почали тестування нового стандарту НУШ. З вересня 2018 року першокласниці й першокласники країни навчаються по-новому.

Але НУШ – це більше, ніж нові методи початкової школи. НУШ – це докорінна реформа шкільної освіти з 1 до 12 класу, бо змінюються принципи й цінності. І вже вони вимагають нових, сучасних, ефективних інструментів. Головний принцип НУШ – дитиноцентризм. Саме цей гуманістичний фундамент, на якому будується і наша спільнота відповідального вчительства, дає нам честь казати: «EdCamp – крила НУШ».

Команда EdCamp Ukraine взяла активну участь у підготовці концепції й стандартів «НУШ» завдяки співпраці з МОН радників міністра освіти і науки – Олександра Елькіна й Олени Масалітіної (2016-2020 рр.). Ми – рух відповідального вчительства, але завжди раді допомогти відповідальним держслужбовцям і установам. Діють не декларативні, а ефективні угоди про співпрацю з МОН, Українським інститутом розвитку освіти, Державною службою якості освіти та її територіальними управліннями, Офісом освітнього омбудсмена, Інститутом модернізації змісту освіти.

Дискусії про НУШ на подіях EdCamp

Ми знаємо (ще від часів Сократа), що навіть найочевидніші знання й переконання можна і треба вивчати через дискусію. Наприклад, ми не піддаємо сумніву необхідність реформування шкільної освіти в Україні, але дискусія з учителями й учительками про реформу розкриває широкий діапазон думок, показує страхи й сумніви, виявляє сильні й слабкі місця.

Спеціальні дискусійні сесії відбуваються на всіх (не)конференціях, і за останні кілька років саме реформування освіти було темою кожної такої дискусії.

**2017
2018**

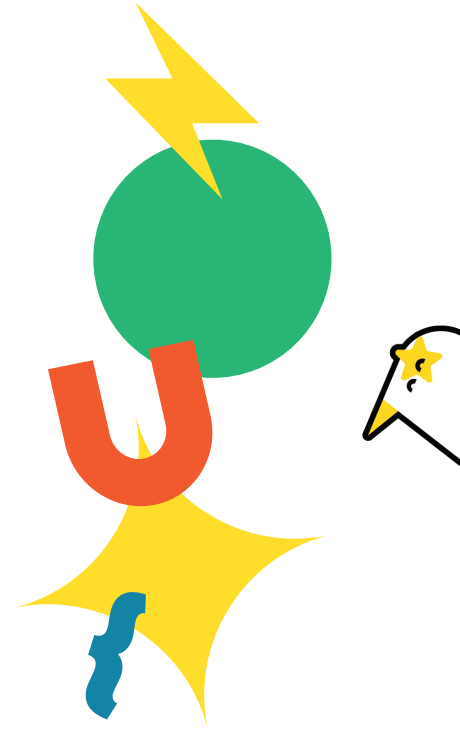
говорили про засади,
ідеї та концепцію щойно
розпочатої реформи НУШ,

**2018
2019**

про реформу системи підвищення
кваліфікації освітян і якість послуг
з професійного розвитку,

**2019
2020**

про сталість і тяглість реформи
НУШ, а конкретно — про навчання
дітей м'яким навичкам в контексті
Цілей сталого розвитку ООН,
результатів дослідження PISA
та досвіду впровадження СЕЕН.

Дискусії про НУШ на подіях EdCamp

Ще дискусії важливі як можливість для МОН та інших представників виконавчої, законодавчої, місцевої влади отримати якісний зворотний зв'язок від освітян. Наприклад, саме з таких дискусій, які ми організовували спільно з вебпорталом «Нова українська школа» і ГО «Смарт Освіта», визріли важливі зміни до нормативних документів у системі підвищення кваліфікації вчителів.

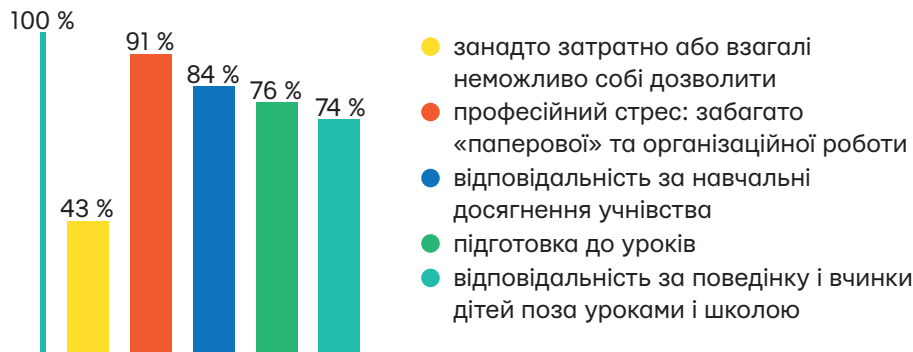
Дякуємо за підтримку цього компоненту Відділу преси, культури і освіти Посольства США в Україні, Програми розвитку ООН в Україні, Шведському агентству з питань міжнародної співпраці та розвитку.

«Навчати й навчатися». Зміни в підвищенні кваліфікації педагогів

У 2018 році спільно з Міністерством освіти і науки України ми провели дослідження «Навчати і навчатися: як і куди зростати українському вчителю»: опитали 8427 освітян з усієї України про їхню роботу, професійне зростання, потреби, мрії та плани.

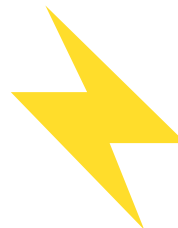
На запитання про перешкоди такому зростанню отримали такі відповіді:

«Навчати й навчатися». Зміни в підвищенні кваліфікації педагогів

Керуючись результатами дослідження (тобто, думкою освітян), ми розробили вектори професійного зростання вчительства, а також критерії та індикатори, за якими можна побудувати й оцінити діяльність установ та організацій, що надають такі можливості. Усе це ми поєднали в «Декларації щодо ефективного підвищення педагогічної кваліфікації», яку підписали провідні громадські та інші організації, що працюють у цій сфері.

Дослідження та декларація дали поштовх для інституційних змін у сфері підвищення педагогічної кваліфікації. У 2017 році Верховна Рада України прийняла Закон «Про освіту», і на реалізацію пункту 6 статті 59 цього закону у 2019 році Кабінет Міністрів України своєю постановою № 800 (зі змінами, внесеними постановою № 1133) затвердив Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників. Це стало початком практичного втілення реформи у сфері підвищення педагогічної кваліфікації. Закріпив та розширив ці положення Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 51 шостого розділу).

Методичні рекомендації
у листі МОН «Щодо
підвищення кваліфікації
педагогічних працівників
закладів загальної
середньої освіти»
(від 04.03.2020
№ 1/9-141)

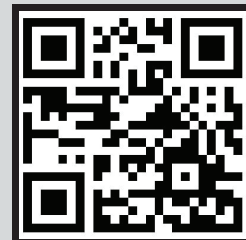
<https://bit.ly/3jMKnK0>

«Навчати й навчатися». Зміни в підвищенні кваліфікації педагогів

Відповідно до цих нормативних документів:

- вчителі/-ки отримали можливість самостійно планувати своє професійне зростання, обираючи організацію або установу, яка надає такі послуги;
- ◆ запроваджено принцип «гроші ходять за вчителем» — оплачується не менше 150 годин (протягом 5 років) підвищення кваліфікації кожного педагога за рахунок державного та місцевих бюджетів;
- ⚡ скасовано монополію державних інститутів підвищення кваліфікації педагогів, інакше кажучи, відтепер можливість надавати такі послуги здобули ще й громадські та приватні організації (юридичні особи), фізичні особи — підприємці та навіть фізичні особи;
- С значно розширилися також види й форми підвищення педагогічної кваліфікації.

Вебсторінка дослідження «Навчати і навчатися: як і куди зростати українському вчителю»

<http://edcamp.ua/teachandlearn>

«Навчати й навчатися». Зміни в підвищенні кваліфікації педагогів

Міністерство освіти і науки за експертної участі EdCamp Ukraine підготувало докладні методичні рекомендації для шкіл із роз'ясненнями, як відтепер учительство може користуватися новими можливостями. Для інституціоналізації та забезпечення сталості цього процесу в МОН була спеціально створена робоча група з питань професійного розвитку педагогічних працівників, яка опікується впровадженням і розвитком цих змін (наказ МОН України № 223 від 17.02.2020), значна частина складу якої – освітяни нашої спільноти.

З грудня 2020 року на платформі Prometheus – старт курсу «Підвищення кваліфікації педагогічних працівників: нові вимоги і можливості» (на момент написання звіту відбуваються зйомки й монтаж), у якому ми розбираємо всі дотичні до сфери документи й незрозумілі деталі, пояснюємо все на прикладах і надаємо рекомендації для всіх сторін.

Будучи долученими до процесу на різних рівнях, – від закладів освіти до міністерства – ми розуміємо, що ця реформа – одне з наших найважливіших досягнень, бо «архаїкоптериксу» не місце в освіті. Сподіваємося, найцікавіше й найкраще в ній ще попереду.

Дякуємо Міжнародному фонду
«Відродження» за постійну
та наполегливу підтримку реформи
підвищення кваліфікації і проведення
наших досліджень.

«Діти і папери». Дві важливі перемоги над бюрократією

Ми ініціювали дослідження «Діти і папери», щоб з'ясувати обсяг звітності, яку мали надавати педагоги та адміністрація шкіл, а також знайти можливості його зменшити.

У результаті дослідження було з'ясовано, що щороку треба зрубати 50 000 дерев, аби забезпечити папером звітність шкіл. А кожен освітянин щотижня витрачає 7-12 годин на звітність. У співпраці з МОН удалося скоротити кількість паперової роботи для освітян на 22 % та скасувати деякі вимоги до шкіл від різних установ. Власне про дослідження докладно написано в попередньому звіті, а на нинішній звітний період припали вагомні його результати, на яких варто наголосити.

Один із важливих результатів дослідження — нова типова інструкція Міністерства освіти і науки, яка була розроблена, щоб допомогти школам скористатися всіма можливими перевагами, та на основі якої кожен заклад може створювати її варіанти. Так, необов'язковими стали плани роботи та поурочні плани, а календарно-тематичні плани відтепер складаються в довільній формі. Удалося анулювати застарілі вимоги щодо оформлення й форматів документів (наприклад, вимоги фіксувати документи на магнітних носіях або зберігати їх у спеціально обладнаних шафах).

Звіт
за результатами
дослідження
«Діти і папери»:
як досягти
балансу
у школі»

[http://bit.ly/
kidsanddocs](http://bit.ly/kidsanddocs)

«Діти і папери». Дві важливі перемоги над бюрократією

На жаль, деякі застарілі та подвійні вимоги довелося залишити – через принципові розбіжності з установами за межами освітньої сфери, наприклад, з Державною архівною службою. До того ж постійно надходять свідчення про небажання місцевої влади зменшувати кількість зайвих паперів, а як виявило дослідження, саме на цьому рівні продукується найбільше звітності. Якщо говорити метафорично: битва з «бюрокрозавром» виграна, але війна ще триває.

Другим значним результатом дослідження «Діти і папери» стало скасування застарілої практики обліку дітей «за мікрорайонами». Десятиліттями вчителі та вчительки періодично обходили будинки й квартири, щоб зафіксувати й звірити, де прописані / мешкають діти. Це, безперечно, важлива справа, бо допомагає захистити права дітей на освіту. Проте раніше освітяни здебільшого робили це без оплати, витрачаючи свій вільний час та часто навіть із загрозою для власного життя і здоров'я. Відтепер цей обов'язок покладено на установи соціального захисту та правопорядку, до повноважень яких і належить опікуватися правами дітей.

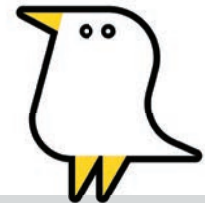
Наказ МОН
«Про затвердження
інструкції
з діловодства
у закладах загальної
середньої освіти»
(від 25 червня 2018 р.
№ 676)

<https://bit.ly/3jllKwW>

Триває розпочата у 2016 році антидискримінаційна експертиза проєктів шкільних підручників. За звітний період значно розширилося коло осіб, які здобули сертифікацію з недискримінаційного підходу в освіті за розробленою програмою навчання (102 години).

Ми підготували експертів/-ок, які вивчають ці підручники, шукаючи там дискримінаційні прояви. Частіше за все це непряма чи прихована дискримінація жінок, літніх людей або дітей, стереотипи щодо мешканців села й міста, «ментальності» народів тощо. Авторським колективам підручників експерти/-ки надають рекомендації: як переробити чи усунути наявний дискримінаційний контент і як не створювати його в майбутньому.

Методологія антидискримінаційної експертизи була розроблена на основі вітчизняних досліджень у цій галузі та міжнародних звітів UNICEF щодо випадків дискримінації в підручниках різних країн світу в рамках Робочої групи з питань політики гендерної рівності та протидії дискримінації в освіті (створена відповідно до наказу МОН № 713 від 03.07.2015). Оплата за виконання антидискримінаційної експертизи з 2017 року здійснюється державою, як і за виконання предметної експертизи.

Вебсторінка
#освітабез
дискримінації

[www.edcamp.ua/
nondiscrimination](http://www.edcamp.ua/nondiscrimination)

Ми постійно розширюємо експертне коло й продовжуємо навчання — зараз сертифіковано вже 89 осіб.

Але для отриманих результатів лише експертної роботи було б недостатньо. Тому за чотири роки ми провели 8 тренінгів (16 годин) для авторських колективів підручників, охопивши загалом 64 % українських видавництв, які створюють шкільні підручники.

Приємно констатувати, що за ці роки дискримінація в українських підручниках стала радше винятком, ніж нормою.

Серія навчальних відео
про фемінітиви

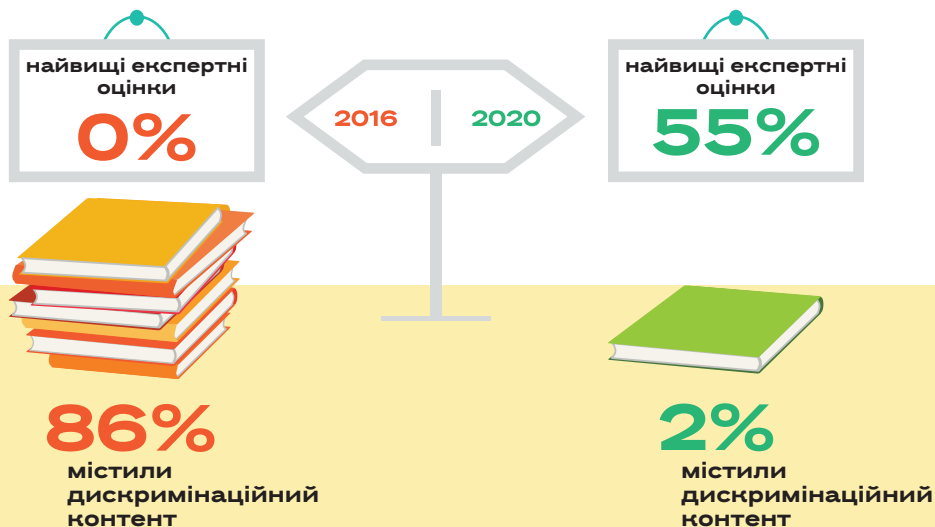
<https://bit.ly/34Dlo4v>

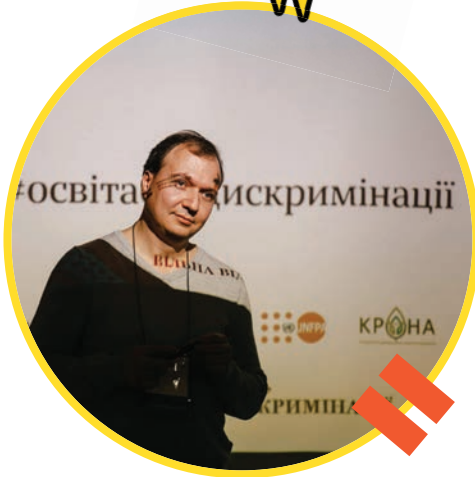

<https://bit.ly/30ODEHV>

<https://bit.ly/3l1lbbs>

Зараз Український інститут розвитку освіти працює над розробкою нових підходів до експертизи проєктів підручників, що друкуватимуться за державний кошт. До розширеної експертизи, крім предметної, включено також експертизу з мовної культури, психологічну, дизайнерську та антидискримінаційну. З останньої ми консультуємо команду УІРО за результатами попередньої антидискримінаційної експертизи.

Вагомий внесок експертного кола EdCamp Ukraine і в діяльності згаданої робочої групи МОН, зокрема в частині розробки проєкту Стратегії «Освіта: гендерний вимір 2030» та проєкту Плану заходів МОН щодо впровадження рекомендацій Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок (CEDAW).

ГО «ЕдКемп Україна» і у своїй щоденній діяльності не потурає жодним формам прямої, непрямої чи прихованої дискримінації, утисків чи підбурювання до дискримінації, дотримуючись прийнятої політики недискримінації.

Одним із важливих завдань у цьому напрямку є і використання недискримінаційної мови, саме тому ми вживаємо відповідну лексику, у тому числі фемінітиви, як в офіційних документах організації чи публічних подіях і текстах, так і в повсякденному спілкуванні, а також організовуємо з цього питання лекції, тренінги, знімаємо навчальні відео.

Дякуємо за допомогу в цьому
Фонду ООН у галузі народонаселення
та Heinrich Boll Foundation,
Бюро Київ – Україна.

#освітабезкорупції

Корупція є величезною проблемою не тільки для освіти, але й для України загалом. І ми вважаємо, що розрізняти корупцію, застосовувати методи її попередження та в цілому формувати доброчесний світогляд — не менш важливо, ніж знати таблицю множення або володіти м'якими навичками. Команда EdCamp Ukraine спільно з проектом USAID «Підтримка організацій-лідерів у протидії корупції в Україні «Взаємодія» і його партнерами, видавництвом «Шкільний світ» займається розробкою і популяризацією антикорупційних інструментів для українських шкіл.

Форми знайомі та прості у впровадженні: ігри, квести, тематичні уроки, сценарії. Як ними користуватися, ми розповідаємо через наших амбасадорок доброчесності й тренерську команду з антикорупції в освіті. Останню сформовано з освітян, очільників/-ниць закладів освіти, представників/-ниць Офісу освітнього омбудсмена, Державної служби якості освіти, інститутів післядипломної педагогічної освіти.

Ми навчаємо вчительство, як говорити з дітьми про попередження корупції цікаво й неформально. Серед іншого, видано посібник «Освітнянський світлофор доброчесності», у якому простою мовою пояснюється, що є корупцією, а що — ні. Посібник є виваженою консолідованою позицією тих, хто долучилися до його створення, — експертів проекту #USAID_Взаємодія у співпраці з Міністерством освіти і науки України, Освітнього омбудсмена, громадських організацій «ЕдКемп Україна», «Батьки SOS», «Смарт Освіта» та «Батьківський контроль».

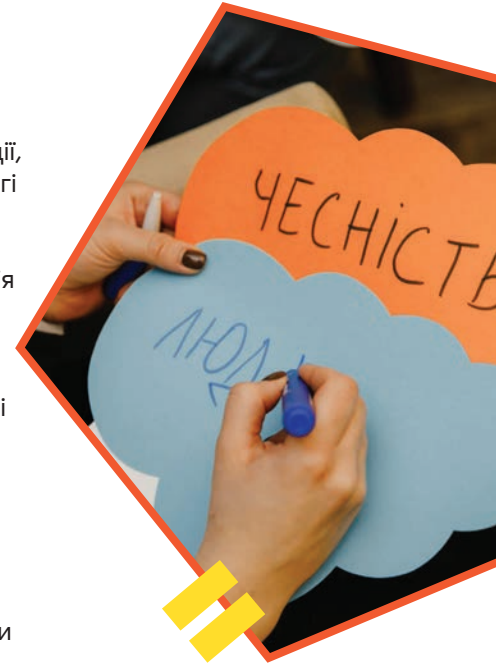
Світлофор освітньої
доброчесності

[https://bit.ly/
trafficlightacedcamp](https://bit.ly/trafficlightacedcamp)

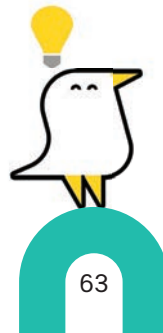
Після двох років роботи в цьому напрямку та досліджень її ефективності, ми вдосконалили наявні інструменти й почали їх апробацію в школах. Уже є перші результати: так кількість учнів та учениць, які вважають корупцію однозначно негативним явищем, зросла на 10 %. Вони одноголосно засуджують прояви масштабної корупції, хоч усе ще схильні толерувати «дрібну корупцію» (недорогі подарунки, квіти, цукерки). Проте учнівство стало краще «впізнавати» у звичних, зокрема шкільних, практиках ознаки корупції. А кількість тих, хто вважають, що корупція не може бути виправданою, зросла на 9 %.

Постійно зростає кількість і складність питань, що потребують пошуку відповідей. Наприклад, чи можливі чесні партнерські взаємини між учнівством, педагогами, батьківством, адміністрацією? Чи здатні такі взаємини цілком викоринити корупційні практики в школі? І яка роль у цьому інструменті в антикорупційного навчання?

У грудні 2020 року вийде друком посібник з описом нашого спільного з ГО «Смарт Освіта» досвіду з розбудови доброчесного освітнього середовища «Історія шести: як школи змінювалися через взаємодію», у якому будуть відповіді на ці важливі запитання.

Ця програма реалізується в партнерстві з проектом USAID «Підтримка організацій-лідерів у протидії корупції в Україні «Взаємодія».

Вебсторінка
#освітабез
корупції

[www.edcamp.ua/
schoolwith
outcorruption](http://www.edcamp.ua/schoolwithoutcorruption)

КнигоНУШ і бібліотека

Власним прикладом ми заохочуємо освітян створювати книжкові клуби, де можна зустрітися й обговорити цікаві видання. А таких саме для освітян чимало, тому ми запросили відомих людей порадити вчителю, що корисного варто почитати.

Першим став письменник Сергій Жадан, згодом долучилися інші особистості й організації – і почали збиратися цілі комплекти, які в партнерстві з ГС «Міжнародний інститут інтегрального розвитку» тепер розігруються серед учасників руху (2017 рік – 20 комплектів із 36 книг, 2018 рік – 12 комплектів із 45 книг, 2019 рік – 150 комплектів із 9 книг). Кожен з таких комплектів зберігається в бібліотеці EdCamp Ukraine та доступний для читання всім у спільноті відповідального вчительства.

З таких добірок почалося в освітянських спільнотах формування книжкових лабораторій змін «Зі сторінок у життя», про діяльність яких педагоги пишуть за хештегом #книгонуш.

Сергій Жадан
про #книгоНУШ

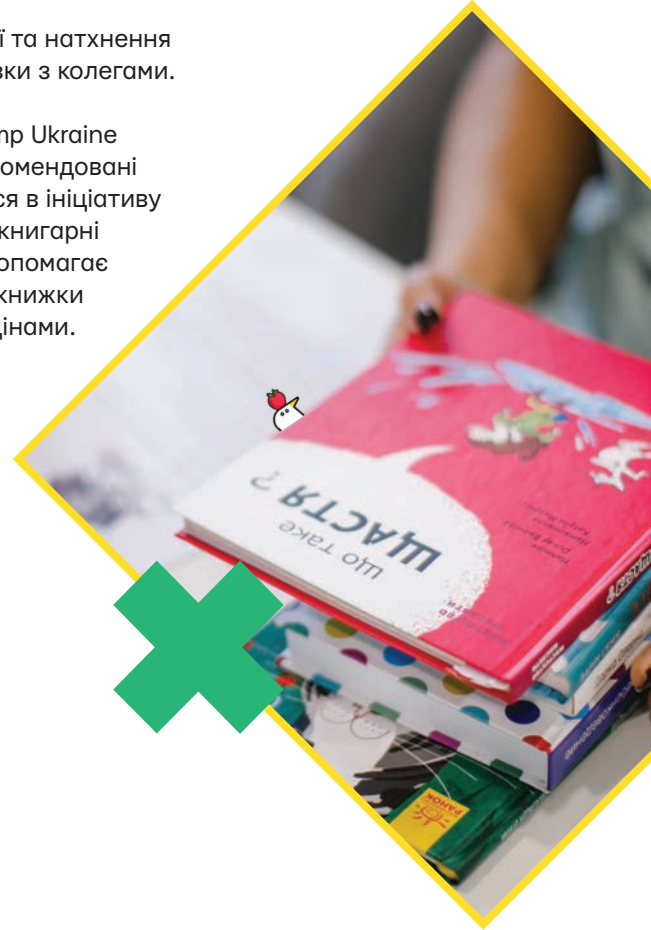
[https://youtu.be/
6Hwi_IPPJfY](https://youtu.be/6Hwi_IPPJfY)

КнигоНУШ і бібліотека

Зараз освітяни продовжують шукати нові ідеї та натхнення в книжках і обговорювати враження й висновки з колегами.

А ми допомагаємо: на онлайн-толоках EdCamp Ukraine розповідаємо широкому колу освітян про рекомендовані за певною темою книжки. Ця ідея розвинулася в ініціативу Книжкова полиця EdCamp Ukraine (в онлайн-книгарні Mamino та за участі проекту БараБука), що допомагає освітянам не просто мати всі рекомендовані книжки в одному місці, а й купувати їх за вигідними цінами.

ОГОР — освітні громадські організації разом

І реформа НУШ, і реформа системи професійного зростання освітян, як і будь-які інші нововведення та зміни, у разі ефективніші, коли мають широку підтримку суспільства, тому ми створили «Меморандум про співпрацю між об'єднаннями громадянського суспільства на підтримку реформи освіти». Його на П'ятій національній (не)конференції для шкільних педагогів EdCamp Ukraine 2019 підписали вісім громадських організацій, які працюють у сфері підвищення кваліфікації вчителів.

Ось декілька ключових ідей, з якими погодилися всі учасники цього об'єднання:

- ✦ реформа НУШ має продовжуватися за будь-яких політичних обставин,
- реформа має бути не декларативною, а реальною,
- ✦ реформа освіти має базуватися на прогресивних і гуманістичних цінностях,
- С рівень насильства та стресу в освіті має бути зменшений.

У рамках об'єднання організації обмінюються досвідом, знаннями, думками, ідеями, контактами — усім, що може допомогти досягненню мети: підтримці трансформації освіти. Разом з ГО «ЕдКемп Україна» до ОГОР входять ГО «Едюкейшнал ера», ГО «КМО «Батьки SOS»», БО «МБФ Імпакт хаб Одеса», ГС «Освіторія», ГО «Смарт Освіта», ГО «Український інститут майбутнього», ГО «Центр інноваційної освіти «Про.Світ»».

Меморандум про співпрацю ОГОР

<https://bit.ly/2FcOaRT>

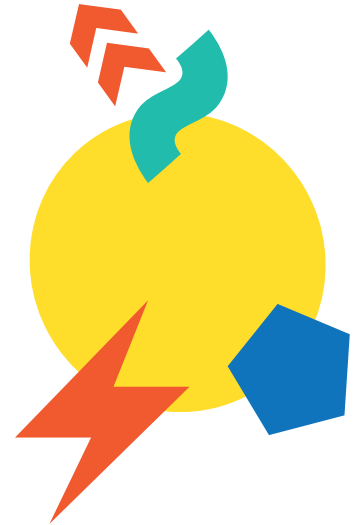
Меморандум відкритий до підписання всім дружнім і ціннісно близьким організаціям України.

Освітня дипломатія

Взаємини з колегами з інших країн ми завжди намагаємося розвивати так, щоб з них виростили навзаєм приємні й корисні проекти, запрошуємо на наші заходи, консулюємося з різних питань і самі консулюємо. Дуже важливою тут є наша програма освітніх подорожей ЕдМандри (докладніше про неї буде нижче). Ми гостювали в освітян Грузії, Естонії, Ізраїлю, Індії, Нідерландів, Німеччини, Угорщини, Фінляндії, Сингапуру, США, Швеції – і в кожній з країн не лише знаходили щось корисне для української освіти, а й щедро ділилися кращим українським досвідом.

Наприклад, ми вивчили, як у цих країнах влаштоване підвищення кваліфікації вчителів та вчительок, як батьківство залучають до освіти дитини, як освітяни тренують навичку усвідомленості, долають стрес та багато чого запозичили для нашого бачення реформи в цих сферах. Ми ж стали взірцем для інших у плані розвитку горизонтальних зв'язків в освіті через формат EdCamp та антидискримінаційної експертизи освітнього контенту.

Одне з найголовніших завдань наших міжнародних контактів – допомогти в налагодженні співпраці України та інших держав на рівні міністерств. І далі вже співробітництво органічно продовжується на користь обом країнам.

III. Міжнародні проєкти

Ми на місцях можемо продумати реальні кроки — що я, кожна і кожен з нас у школі, у силах конкретно зробити, щоб сприяти досягненню Цілей сталого розвитку до 2030 року

Нині учитель інформатики, колись навчаючись у школі, не міг і подумати, що все його подальше життя буде пов'язане з освітою. Та доля не запитує, а знає напевне. І вже через кілька років роботи в школі Олександр провів у своєму закладі регіональну подію EdCamp та увійшов до п'ятдесятки кращих у Global Teacher Prize Ukraine. Під час карантину організував для свого учнівства не лише ефективну систему дистанційного навчання. Задування святкових свічок через екран, TikTok-зйомки, карти на березі Дніпра чи доповнена реальність на найкрутіших фестивалях — ідеї генеруються наче від найменшого контакту Олександра і його учениць й учнів.

**ОЛЕКСАНДР
ДУМИШИНЕЦЬ,**
м. Київ

<https://youtu.be/a-ZeGe9ya7k>

Усесвітній День Гідності

Започаткував Усесвітній День Гідності кронпринц Норвегії Гокон, один із співзасновників організації Global Dignity. Ця організація пропонує 5 принципів гідності для кожної людини, і найближчою нам видається серед них ідея про те, що наша гідність взаємопов'язана з гідністю інших людей: неможливо бути вільними в середовищі, де не поважають гідність кожної й кожного.

Це свято збігається і з нашими цінностями, і з сенсом українського свята 21 листопада – Дня Гідності та Свободи. Тому наша команда стала провідником Усесвітнього Дня Гідності в Україні. Одним із найважливіших елементів цього дня є дискусійний урок гідності в школах. Як і в інших країнах, під час Дня Гідності як волонтерів і волонтерок ми запрошуємо до шкіл відомих людей, представників/-ниць науки, мистецтва, культури, військових. Вони розповідають дітям про гідність на прикладі випадків із власного життя, обговорюють історії, які згадують самі діти, разом формулюючи сенс понять «гідність». Щороку ми створюємо відео з відомою людиною, де вона ділиться своєю історією про гідність, розповідаємо, що гідність не тільки в подвигах, наприклад, урятувати когось від пожежі, а й у щоденних малих вчинках. І найголовніше – у цей день ми вкотре доводимо, що гідність – це невід'ємна ознака кожної людини, де б вона не жила і ким би вона не була.

Звернення
до Всесвітнього
Дня Гідності

[https://bit.ly/
3lCmvO](https://bit.ly/3lCmvO)

Усесвітній День Гідності

На уроці діти пишуть собі листа в майбутнє, де міркують, що вони хочуть і можуть зробити, аби ставати людьми, які усвідомлюють свою гідність і поважають гідність інших, а також не мовчать, коли страждає гідність людей поряд. За рік на наступному святковому уроці, вони відкривають листи від «минулих себе», й аналізують, що вони зробили, а що ні. Ми розробили Путівник гідності – робочий зошит із завданнями для проведення серії уроків з теми, допомагають пізнати власну гідність і навчитися поважати гідність інших, зокрема через постійні компоненти – антикорупційні інструменти з розбудови доброчесного середовища в закладах освіти та правозахисний «Марафон написання листів». Можливостей для різних активностей стільки, що в багатьох школах День Гідності триває кілька днів, тижнів, а то й місяць – найчастіше до 9 грудня, Міжнародного дня боротьби з корупцією.

За звітний період до святкування Дня Гідності долучилися 1 496 закладів освіти і 208 678 осіб. Учасниці й учасники щороку отримують сертифікати участі в проведенні Дня Гідності в Україні та створені спільно з Вікторією Андрієвською й соціальною ініціативою проектування майбутнього «Happy Ukraine» тематичні настінні календарі з позначеними датами, важливими для спільноти відповідального вчительства. Ілюстрації для календаря – дитячі малюнки із Всеукраїнського конкурсу «Rockit», який започаткувала Слава Фролова, і всі вони про любов, щастя, мир, радість, свободу, милосердя.

У вересні 2020 року Олександра Елькіна було призначено національним головою організації Global Dignity в Україні.

Усесвітній День Гідності в Україні відбувся завдяки підтримці проекту USAID «Підтримка організацій-лідерів у протидії корупції в Україні «ВзаємоДія», Програми розвитку ООН в Україні й Amnesty International в Україні.

Путівник до Всесвітнього Дня Гідності

<https://bit.ly/bookgdignityukraine2020>

ЕдМандри

ЕдМандри – це програма освітніх експедицій до різних країн за успішними кейсами: теорія, практика та зміни на місцях. У ЕдМандрів є п'ять принципів:

- ✦ віртуальне знайомство – вивчення системи освіти країни;
- створення освітньої амбасадки – реалізація змін у власних закладах на основі нових знань;
- ❖ співництво закладів освіти – пошук подружніх закладів;
- С конкурс – відбір до подорожі активних освітян, здатних реалізувати здобуті знання, готових змінювати свій навчальний заклад;
- сертифікація – щонайменше 80 годин підвищення кваліфікації.

За час програми ЕдМандри українські освітяни відвідали чотири країни: Фінляндію та Естонію у 2017 році, Швецію та Індію у 2019 році.

Естонія

Індія

Фінляндія

Швеція

В умовах пандемії подорожі стали неможливими, тому разом із партнером наших освітніх експедицій EduFuture наразі розробляємо формат онлайн-ЕдМандрів.

Кожна з поїздок мала ефект довгого хвоста: шведи допомогли нам зрозуміти, що робити з дефіцитом кадрів в освіті та боротьбі з дискримінацією, з Малого Тибету в Індії ми привезли знайомство з Далай-ламою та програмою СЕЕН, створення якої він ініціював. А результатом поїздки до Фінляндії став проект...

Змінитися за 7 днів

Наші партнери та однодумці з Фінляндії – компанія «Lumo Education», яка займається навчанням педагогів у всьому світі, – наважилися підтримати наш експеримент: за тиждень перетворити звичайну українську школу на школу за фінською моделлю. Заявку на участь подала кожна 25-та школа України, з яких було обрано чотири заклади-фіналісти: з Мелітополя, Кропивницького, Дрогобича та села Трудолуб Полтавської області. Перемогли «трудолуби», проте приєднатися до тижня фінської школи в Україні були запрошені представниці всіх цих шкіл.

У лютому 2018 року до села Трудолуб завітали фінські спеціалісти Еса Сінівуорі, Каісу Хелмінен та Дмитро Науменко. За тиждень вони допомогли школі зробити аудит сильних і слабких сторін, провели декілька відкритих уроків і тренінгів, консультували освітян із розробки власної програми вдосконалення закладу.

Фіни розповідали про принципи шкільної освіти у своїй країні (соціальний конструктивізм, навчання через експеримент, автономність та довіра між усіма учасниками процесу), в один день провели відкриті інтегровані уроки в 4-6 класах в ігровій формі, а наступного дня допомагали учням та ученицям закріпити отримані знання за допомогою експериментів та творчості. А далі вже спілкувалися лише з педагогами й адміністрацією (про методику Co-Teaching – співучителювання) та Міністром освіти і науки України Лілією Гриневич (про нагальні питання викладання в молодшій школі, систему оцінювання якості освіти, зміни в педагогічній освіті та підвищенні кваліфікації).

Змінитися за 7 днів

У національних ЗМІ про цей експеримент вийшло багато яскравих матеріалів, що передають атмосферу та зміст процесу. Наші партнери зі «Шкільного світу» присвятили цій темі два окремі випуски журналу «Сучасна школа України» – один одразу після завершення експерименту з описом методик співучителювання та інтегрованих уроків, а другий – через рік після нього, бо довгий хвіст виріс.

Після експерименту Трудоліувівська школа стала справжньою освітянською пам'яткою – шкільні колективи зі всієї України приїждять туди за новими враженнями та досвідом. За стандартного для маленької сільської школи фінансування лише завдяки талантам колективу, трудоліувівське вчительство повністю змінило освітній простір, зробило школу експериментальною, і вона отримала статус опорної.

Спецвипуски
журналів про
експеримент
«Змінитися
за 7 Еднів»

<https://bit.ly/3iJVVAm>

Соціально-емоційне та етичне навчання

Під час ЕдМандрів до Індії і Малого Тибету ми отримали від лавреата Нобелівської премії Миру Далай-лами XIV персональне запрошення на міжнародний старт програми соціально-емоційного та етичного навчання (СЕЕН), якій відбувся у квітні 2019 року в Нью-Делі.

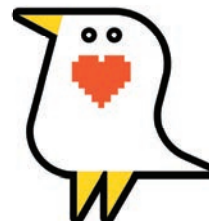
І вже на П'ятій національній (не)конференції EdCamp Ukraine в липні 2019 року презентували пілотний проєкт з упровадження по всій Україні програми СЕЕН.

Програма СЕЕН базується на філософії й методиці, яка протягом 20 років створювалася, апробовувалася й удосконалювалася міжнародною командою науковців і науковиць Університету Еморі (Атланта, США). Підґрунтям для них стали праці з емоційного інтелекту Деніела Ґоулмена та кращі світові освітні програми соціально-емоційного навчання (СЕН), а натхненням — заклики Далай-лами до миру, порозуміння, співпереживання та усвідомлення того, що для всіх людських істот спільним домом є планета Земля.

Вибрані
матеріали
програми
СЕЕН

[http://bit.ly/
seelukraine](http://bit.ly/seelukraine)

Соціально-емоційне та етичне навчання

Спеціально проведене метадослідження ефективності СЕН (соціально-емоційного навчання) засвідчило, що використання таких практик у закладі освіти уможлиблює підвищення успішності навчання мінімум на 11 % та знижує випадки цькування щонайменше на 10 %.

11 %

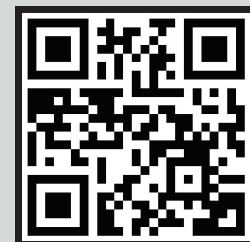
**підвищується
успішність навчання**

10 %

**знижується
кількість випадків
цькування**

Програма від початку розроблялася для міжнародного використання, тому не містить нічого, що могло б конфліктувати з будь-яким історичним, культурним чи релігійним контекстом країн, до того ж вона відкрита для варіювання відповідно до національних особливостей системи освіти.

На кожному рівні, від початкової до старшої школи, СЕЕН пропонує повноцінну навчальну програму, яка складається із понад 40 уроків тривалістю від 20 до 40 хвилин, особливостям яких є відточування уваги, співпереживання та етична чуйність, обізнаність про взаємозалежність, рівність і системне мислення, стійкість та травмоорієнтовані практики. СЕЕН може викладатися як окремий предмет у варіативній частині, бути наскрізно інтегрованою в різні предмети чи застосовуватися в позакласній діяльності.

Відеоролики
про програму
СЕЕН

[https://bit.ly/
2BQ5cmI](https://bit.ly/2BQ5cmI)

Соціально-емоційне та етичне навчання

Усі матеріали (включно зі спеціально створеними для використання в період пандемії) перекладені українською мовою та будуть у вільному доступі для всіх українських освітян як підтримка в поширенні програми. З метою мережування СЕЕН команда EdCamp Ukraine також проходить сертифікаційне тренерське навчання в університеті Еморі.

Програма СЕЕН уже апробована понад 500 педагогами в країнах Америки, Європи та в Індії, зараз проводиться комплексне дослідження ефективності програми. Україна разом із США та Колумбією, де СЕЕН упроваджується на національному рівні, стала частиною такого світового дослідження.

Пілотування програми СЕЕН в Україні відбувається на базі 26 шкіл в рамках загальнонаціонального шкільного експерименту за участі Інституту модернізації змісту освіти, Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (наказ МОН від 18.11.2019 р. № 1431).

СЕЕН-практики
для використання
в період пандемії
(постери та аудіо)

[http://bit.ly/
seelukrainecovid](http://bit.ly/seelukrainecovid)

Програма СЕЕН в Україні
впроваджується за підтримки
Громадської служба миру –
GIZ Україна.

Курс про коучинг педагогів

Щоб допомогти українським освітянам розвинути навички спостереження вчителя/-ки за роботою колеги із подальшим використанням отриманого досвіду для розвитку обох, ми переклали українською курс для освітян «Учительський коучинг: сприяння розвитку сталих змін» від платформи Coursera.

Навчання на курсі сприяє розвитку культури взаємовідвідування уроків у школі та відмові від практики «постановочних» відкритих уроків, а таким, як засвідчило наше дослідження «Навчати і навчатися: як і куди зростати українському вчителю», є майже кожен другий урок.

Курс, що включає відеолекції, навчальні матеріали, тести, розробив американський науковець Орін Гютлернер – директор Sposato Graduate School of Education, який п'ять років працював над освітніми програмами Harvard Graduate School of Education.

У США коучинг дуже розповсюджений серед освітян: учителі та вчительки можуть розраховувати на допомогу колег, які відвідують їхні уроки та допомагають розробити персональний план розвитку. Курс навчає тому, як бути такою людиною для себе та інших, і допоможе поширенню цих практик серед нашого учительства.

Онлайн-курс
«Учительський
коучинг: сприяння
розвитку сталих
змін»

[www.coursera.org/
learn/uchytelskyy-
kouchynh](https://www.coursera.org/learn/uchytelskyy-kouchynh)

Цей проєкт важливий для України з огляду на тривалу системну кризу та остаточне переосмислення прав людини, перехід від пострадянського розуміння цих прав до європейського. Але ця тема, її різні юридичні нюанси, попри важливість, м'яко кажучи, не дуже прості та цікаві для дітей. Симуляційні ігри, на відміну від звичайних лекцій, дозволяють дітям зануритись у тему з цікавістю та допитливістю, посилять їхню віру у свої можливості зробити внесок до створення тривалого та стійкого миру.

Проект реалізується в партнерстві з Європейським Союзом.

Радник з педагогіки миру

У рамках спільного проекту з Громадською службою миру GIZ членом нашої команди став австрійський експерт Якоб Фюрст, «політолог з пристрастю до громадянської освіти та вирішення конфліктів», як він сам себе називає. Якоб забезпечує експертний супровід програми СЕЕН та інших ініціатив, дотичних до питань миру й порозуміння, а також допомагає в організаційному розвитку команди та створює освітні матеріали (наприклад про те, як говорити з дітьми про вибори).

**«Як ми плануємо жити разом?
Як ми зреагуємо на спільні
для всього світу виклики?
EdCamp Ukraine ставить
ці питання в основу своїх
міжнародних проєктів та ініціатив,
— розповідає про свої
враження Якоб.**

**— Один з найбільш інноваційних
освітніх стартапів Європи, EdCamp
Ukraine надихає освітян по всьому
світу. Звісно, я хотів стати частиною
цього, зробити свій внесок,
і чомусь навчитися. Тому я переїхав
до Харкова».**

7 кроків
для мирних
політичних
дебатів у школах
від Якоба Фюрста

[https://bit.ly/
2GKITBw](https://bit.ly/2GKITBw)

Global Teacher Prize

Це світова щорічна вчительська премія, заснована в 2014 році фондом Varkey GEMS Foundation. Її отримують освітяни, які зробили видатний внесок у професію. А ще її називають «Нобелівською премією для педагогів». У 2017 році за сприяння цього світового фонду ГС «Освіторя» започаткувала в Україні національну версію премії.

Внесок нашої команди в розвиток учительства не залишився непоміченим: команда EdCamp Ukraine кілька років поспіль долучалася до аналізу й оцінювання заявок, а голова Ради ГО «ЕдКемп Україна» Олександр Елькін три роки поспіль був членом журі премії. І хоч усі заявки аналізуються «сліпим» методом, до фіналістів Global Teacher Prize Ukraine завжди потрапляють чимало учасників та учасниць руху EdCamp.

Так, у 2017 році «едкемпівців» було 5 з 20 найкращих, у 2018 році – 4 з 10, у 2019 році – 7 з 10, у 2020 році – 4 з 10. А одна з перших координаторок подій EdCamp Ukraine Наталя Кідалова у 2019 році стала лавреаткою премії.

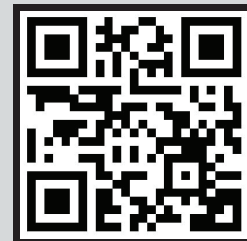

Цілі сталого розвитку

У 2015 році на саміті ООН були затверджені глобальні «Цілі сталого розвитку». 15 вересня 2017 року Уряд України представив Національну доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна», у якій викладені результати адаптації 17 глобальних ЦСР з урахуванням специфіки національного розвитку.

Ми користуємося ЦСР як орієнтирами у своїй діяльності, постійно запитуючи себе, чи допомагають наші дії досягненню цих цілей. Ми інтегруємо їх як у свою діяльність і політики, так і на рівні державних документів у сфері освіти. І найголовніше – завжди і скрізь розповідаємо про них освітянам, наголошуючи: вирішення глобальних чи загальнолюдських проблем завжди починається з місцевого рівня.

Готуючи цей звіт, EdCamp Ukraine за сприяння ПРООН здійснила самооцінку діяльності в межах світового опитування Global Dignity, щоб усвідомити «слід», який ми залишаємо в контексті ЦСР. Ми побачили, що більшість наших ініціатив сприяють досягненню бодай однієї із цих глобальних цілей, а деякі навіть досягають у цьому відчутних успіхів.

Макети
для фотокампанії
ЦСР «Думай
глобально –
дій локально»

<https://bit.ly/3d8Fb0B>

Цілі сталого розвитку

Звісно, найбільший наш внесок – у досягнення ЦСР 4 «Якісна освіта». Особливо це стосується всіх офлайнних та онлайнних (не)конференцій, міжнародної співпраці та нашої постійної підтримки реформи НУШ, зміни від реалізації яких цілком відчутні: молодь здобуває більше якісніших академічних і соціальних навичок, учительство – нові кваліфікації, а такі ініціативи, як Усесвітній День Гідності, програма соціально-емоційного та етичного навчання, симуляційні ігри з прав людини, привертають додаткову увагу до виховання громадянської позиції і прав людини.

Зусилля спільноти відповідального вчительства також спрямовані на ЦСР 10 «Скорочення нерівності» і особливо ЦСР 5 «Гендерна рівність». Уся наша діяльність максимально враховує недискримінаційний підхід в освіті та розробляється з увагою до захищених Конституцією України ознак. Спеціалізовані програми з подолання дискримінації та вибудовування доброчесності конкретно націлені на те, аби «повсюдно ліквідувати всі форми дискримінації щодо всіх жінок і дівчаток» (глобальне завдання 5.1).

Третя за вагомістю ціль у програмах EdCamp Ukraine – це ЦСР 16 «Мир, справедливість і сильні інститути». Її досягненню ми сприяємо впровадженням своєї програми доброчесності, у рамках якої розробили і розповсюджуємо антикорупційні інструменти та методики, щоб «значно скоротити масштаби корупції та хабарництва в усіх їхніх формах» (глобальне завдання 16.5).

Цілі сталого розвитку

За допомогою проєктів СЕЕН і SIMSchool ми допомагаємо «забезпечити відповідальне прийняття рішень репрезентативними органами на всіх рівнях за участю всіх верств суспільства» (глобальне завдання 16.7), а учасниці й учасники цих програм тим часом активно освоюють і практикують ці демократичні навички.

Є й інші цілі сталого розвитку, досягненню яких діяльність EdCamp Ukraine сприяє трохи меншою мірою чи опосередковано: ЦСР 3 «Міцне здоров'я і благополуччя» (за допомогою контенту про здоровий спосіб життя, збалансоване харчування і турботу про себе, а також через менторинг і підтримку молодіжної громадської організації «Markanta», що працює у сфері охорони здоров'я), ЦСР 11 «Сталий розвиток міст і спільнот» (шляхом постійного заохочення учительства ставати рушіями змін у своїх громадах), ЦСР 8 «Гідна праця і економічне зростання» (через просування серед батьків, педагогів і дітей компетентностей з фінансової грамотності, підприємництва, профорієнтації).

Ми вражені тим, наскільки влучно фраза «Думай глобально – дій локально» описує нашу роботу, і ми заохочуємо освітян та заклади освіти теж пройти це самооцінювання й дізнатися про свій внесок. Цілком може з'ясуватися, що ваша робота в класі має вплив світового масштабу, як і передбачають Цілі сталого розвитку.

Самооцінювання діяльності з досягнення ЦСР (світове опитування Global Dignity)

<https://bit.ly/3iOvAxi>

Гра «Біжи – знайди – білій вороні покажи!»

Мета гри: сприяти психологічному розвантаженню, активізації уваги, фізичній активності, підвищити рівень працездатності.

Тривалість гри: до 10 хв.

Необхідні матеріали: не потрібні.

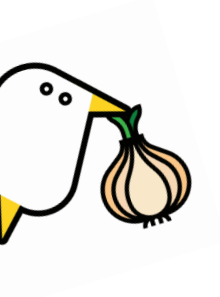
Умови проведення гри:

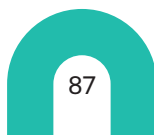
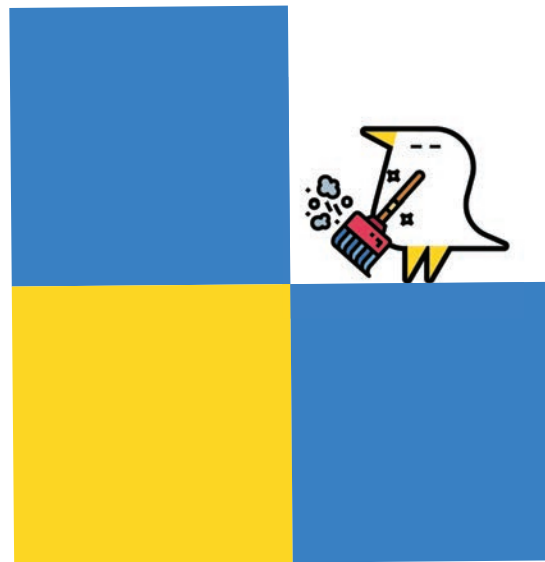
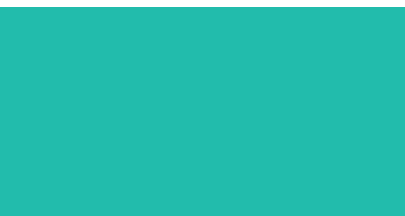
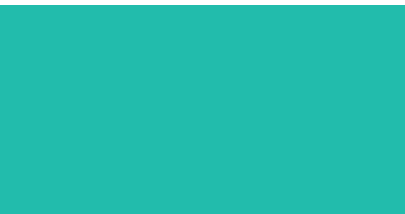
Ведучий / ведуча просить усіх довкола робочого місця чи в приміщенні знаходити й показувати на камеру різноманітні предмети (приносити речі чи переміщувати камеру), що мають певні характеристики – колір, призначення, сезонність тощо.

Розпочинається гра з 1 предмета, а потім ведучий / ведуча збільшує кількість предметів та урізноманітнює їх ознаки.

Приклади предметів для пошуку:

1. Знайдіть 1 предмет жовтого кольору.
2. Принесіть 2 речі зеленого кольору, які можна їсти.
3. Знайдіть і вдягніть 3 атрибути літнього одягу.
4. Покажіть 4 найулюбленіші канцелярські засоби, які ви використовуєте під час навчання / роботи.

«**Ми вирости в такий потужний рух! І зараз я пишаюсь, що я — едкемперка.**

Як би там не було, зупинити реформу вже неможливо»

Спочатку вчителька, потім директорка Глухівської ЗОШ № 2 на Сумщині, а нині — керівниця територіального управління Державної служби якості освіти в Сумській області, як і багато хто з освітян, не раз стикалася з академічною недоброчесністю і корумпованістю. Часто опускалися руки від несправедливості. Якось Алла вперше відвідала одну з подій EdCamp Ukraine, де знайшла однодумиць, натхнення й сили змінювати освітнє середовище та дізналася про антикорупційні інструменти роботи з молоддю. У своїй діяльності вона почала втілювати нові методи, виховувати в дітей і колег нульову толерантність до корупції. Алла захищає доброчесність освіти, як її донька-військова — мир нашої країни на лінії зіткнення.

Розділ 3. Ефект Довгого Хвоста

АЛЛА РЯБУХА,
м. Глухів, Сумська область
<https://youtu.be/GDdZbWXX5Sw>

Якось учасниця написала у відгуку про одну з національних подій: «Тепер я стою на двох ногах і в мене є довгий хвіст». І ця фраза якнайкраще ілюструє два основні принципи формату EdCamp.

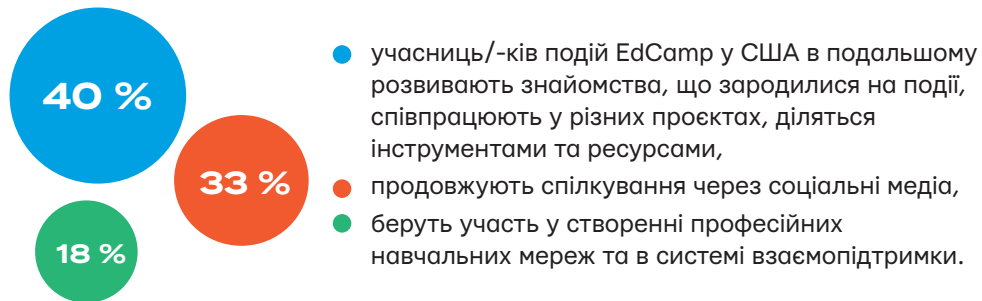
Про свободу вибору вже йшлося раніше, а цей розділ присвячений ефекту «довгого хвоста»: він про відтермінований результат, коли нові ідеї, проєкти, партнерства народжуються уже після завершення якоїсь події.

Міжнародне EdCamp-опитування

У 2018-2019 році Edcamp Foundation, яка очолює рух EdCamp у США та об'єднує в усьому світі національні організації, що використовують цей формат, провела велике дослідження думки учасниць/-ків американського руху. Дослідження було необхідне, аби залучити бачення, висновки, мрії та ідеї освітян щодо подальшого розвитку спільноти EdCamp.

Ми користуємося результатами цього дослідження як ілюстрацією та поясненням того, як принципи та практики EdCamp впливають на освітян:

Цікаві й дані про способи комунікації між учасниками й учасницями EdCamp у США. Вони віддають перевагу електронній пошті та соцмережам, шукають можливості спілкуватися наживо або на різних освітніх заходах, а от телефоном спілкуються дуже рідко.

Загалом, респонденти/-ки відзначають, що EdCamp наново відкрив для них професію, надихнув на подальше вивчення цікавих тем, мотивував продовжити своє професійне зростання. У деяких штатах саме EdCamp став одним з найпопулярніших форматів підвищення вчительської кваліфікації.

У рамках світового EdCamp'у у другій половині 2020-го року ми провели таке опитування і в спільноті відповідального вчительства, переклавши дослідження українською та додавши кілька запитань від себе — і ось що з цього вийшло.

Міжнародне EdCamp-опитування

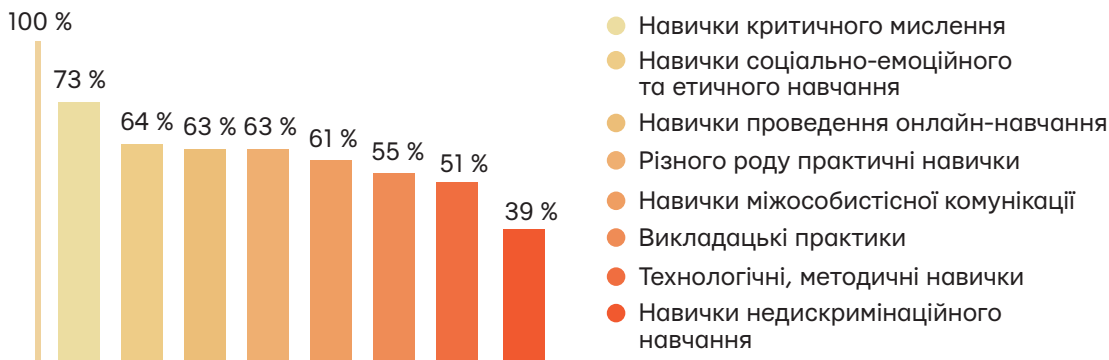
<http://bit.ly/surveyedcampukraine>

Українські кількісні та якісні показники

Як засвідчують реєстраційні дані учасниць/-ків різноманітних EdCamp-подій (національних та регіональних, в офлайн та онлайн), **95 %** з тих, хто беруть у них участь – **жінки** (і це дещо вище за відсоток жінок, які працюють на педагогічних та управлінських посадах у системі загальної середньої освіти, який, за деякими даними, коливається на рівні 86-87 %). Середній **вік** відвідувачок/-ів EdCamp-подій – **42,5 років**, а **стаж** їхньої педагогічної роботи в середньому – **18,3 років**.

Спектр того нового, чого едкемпери/-ри змогли навчитися під час відвідування різних EdCamp-подій (а серед них частина відбулася в онлайні через пандемію), вражає своєю широтою: більшість опитаних – **73 %** – відчують, що в такий спосіб у них сформувалось критичне мислення, **64 %** відзначають наявність навичок соціально-емоційного та етичного навчання, а **63 %** – навичок проведення онлайн-навчання та різного роду інших практичних навичок.

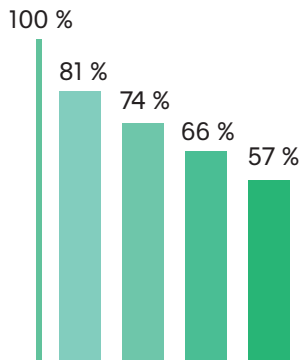
До якого типу навичок можна віднести те нове, чого Ви навчилися під час відвідування різних подій у форматі EdCamp?

Українські кількісні та якісні показники

8 з 10 опитаних педагогів зазначили, що участь у подіях у форматі EdCamp додала до їхнього практичного інструментарію нові інструменти, три чверті вказали на віднайдену мотивацію, дві третини відчули впевненість у використанні набутої майстерності чи обговоренні певного питання, а для 57 % навіть відкрилися нові перспективи.

Що особисто Вам дала участь у подіях у форматі EdCamp?

- Додала нових інструментів до Вашого практичного інструментарію
- Мотивувала займатися певним питанням (темою) більш сфокусовано, наполегливо
- Додала впевненості у використанні набутої майстерності чи обговоренні певного питання (теми)
- Відкрила нові перспективи у певному питанні (темі)

І у багатьох таки виріс «довгий хвіст»! Наприклад:

Завдяки EdCamp отримала навички онлайн-заняття, підвищила навички

соціально-емоційного та етичного навчання, міжособистісної комунікації.

Менше стала спілкуватись із токсичними людьми, які говорять, що в мене

нічого не вийде і що краще не висовуватись. Я привезла формат EdCamp у своє

рідне місто. Спілкування онлайн у форматі EdCamp дало можливість подолати

стрес, який виник під час карантину.

Українські кількісні та якісні показники

Намітила колективу (і собі також) галузі для самоосвіти і методичних пошуків. На базі нашого освітнього закладу готуємо районний семінар у форматі EdCamp.

Я почала більше вірити у свої сили. Зрозуміла, що бути неформалом серед колег, прагнути нового, бути в тренді, бути другом для дітей – це КРУТО, а не «щось таке...». Після участі в (не)конференціях ніби відчинилось вікно в новий різнобарвний і безмежно цікавий простір. Цілі сталого розвитку були для мене чимось нереальним та фантастичним, але після появи в моєму житті EdCamp'у все стало на свої місця.

Я вирішила вступити до аспірантури. Зрозуміла, що була відірвана від новаторського передового педагогічного соціуму, перебуваючи в своєму колективі 20 років. Стала проводити (не)педагогічні ради, загальношкільні (не)батьківські збори. Після першої участі не можу зупинитись))) за 2 місяці вже три едکمпи...

Взяла участь у тренінгу з проведення настільних еко-ігор, займаюся навчальних ігор з математики. З'явилася віра в реальні зміни в освіті, чітко визначилася моя місія – по-іншому думаю, мислю, роблю, виховую, навчаю, навіть у своїй сім'ї. Після кожної події я втілюю в своє класне життя якісь здобуті фішки. Наважилася й узяла участь у Всеукраїнському конкурсі «Біла ворона, яка змогла», і мої роботи увійшли до двадцятки найкращих.

EdCamp дав мені старт для подальшого онлайн-навчання. Я пройшла інтерв'ю і взяла участь в антикорупційному тренінгу. Почала активніше цікавитись інноваціями в освіті та більш сміливо застосовувати різні методичні новинки на уроках.

Українські кількісні та якісні показники

Моя сесія на (не)конференції у 2016 році так надихнула слухачів, що за рік мене знайшла адміністраторка однієї з полтавських гімназій і запропонувала роботу мрії. Відкрилось друге дихання! EdCamp надихнув залишитись у професії, зростати і отримувати задоволення від роботи! З'явилось ще більше натхнення працювати з дітьми.

Брала участь у Global Teacher Prize Ukraine 2020 і увійшла до п'ятдесятки найкращих учителів.

Учительська спільнота радо понесла отримане на Edcamp-подіях далі! 80 % педагогів уже змогли **впровадити** безпосередньо в класах те, що здобули на цих подіях. Так, наприклад, майже всі опитані використали бодай одну нову практичну ідею, про яку дізналися, а найчастіше кількість «запозичених ідей» вказувалася значно більша: 4-6 використаних ідей (вказали 36 % респондентів/-ок), 7-9 (18 %) і навіть 10 та більше (25 %).

Моя участь у подіях у форматі EdCamp позитивно вплинула:

Історії успіху едкемпівок й едкемперів

Статистичні дані не дають змоги побачити історії реальних людей, конкретних педагогів. Щоб виправити це, уже кілька років поспіль у форматі документального кіно разом з режисером Павлом Сусяковим і продакшн-студією «KVIDEO» ми розповідаємо історії «звичайних»-надзвичайних освітян, життя яких змінилося після їхнього знайомства з EdCamp Ukraine.

Перед початком кожного розділу звіту ми розмістили 12 неймовірних історій, а наприкінці кожного з них – ідеї онлайн-ігор, зібраних автором концепції ZOOM-педагогіки Анатолієм Засобою, які ми адаптували для спільноти відповідального вчительства й апробували із цим нашим «особливим десантом».

«В океані мого життя своєрідним маяком стала спільнота відповідального вчительства EdCamp Ukraine, хоч ми й познайомилися випадково. Але я чітко усвідомила, побачила те, що шукала, відчула потенціал, новизну, бажання змін, і сама стала, зрештою, тим маяком, що веде до змін»

**Олена Хмельницька,
координаторка міні-EdCamp
Krasnorichensjke**

Плейлист
з освітянськими
історіями

[https://bit.ly/
33F9MzC](https://bit.ly/33F9MzC)

Біла ворона, яка змогла

Разом з видавництвом «Шкільний світ» ми провели конкурс для учасників та учасниць руху. Вони розповідали про успіхи, на які їх надихнув EdCamp, як саме їм це вдалося і що для цього потрібно.

Отримали 113 робіт та обрали 8 переможців у номінаціях: Кріейтор, Натхненник, Стартапер, Інноватор, Стейкхолдер, Фотоконкурс, Вибір Шкільного світу і Вибір EdCamp Ukraine. Усі переможниці й переможці отримали подарунки та сертифікати. Конкурсні роботи потрапили до спецвипусків журналу «Сучасна школа України» — так про них дізналися освітяни по всій країні.

«EdCamp надихає і навчає надихати інших, бути прикладом для наслідування, усвідомлювати, що ти робиш значний внесок у розвиток освіти!»

**Ігор Андрієнков,
координатор
магістральної та афілійованої
(не)конференцій
міні-EdCamp Shevchenkove**

Серія випусків журналу «Сучасна школа України» про конкурс «Біла ворона, яка змогла»

<https://bit.ly/3nvOeOQ>

Гра «Тваринки-амбідекстри»

Мета гри: розвивати міжпівкульні зв'язки, синхронізувати роботу півкуль, покращувати розумову діяльність, сприяти поліпшенню пам'яті та концентрації уваги.

Тривалість гри: до 5 хв.

Необхідні матеріали: симетричний та асиметричний малюнки, аркуші А4, по 2 олівці (ручки, фломастери) для кожної особи.

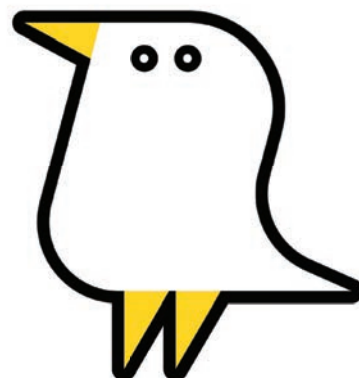
Умови проведення гри:

Ведучий / ведуча просить усіх узяти по олівцю (ручці, фломастеру) у ліву й праву руку та демонструє симетричне зображення песика Кемпа.

Необхідно на аркуші паперу зобразити песика за зразком – одночасно малюючи одну його половинку лівою рукою, а другу – правою.

Завдання виконується на швидкість та з обов'язковою демонстрацією результату на камеру всій групі. Наступним кроком чи наступного разу можна запропонувати асиметричне зображення ворони. Рекомендується під час виконання цього завдання використовувати музику.

У мене є величезна родина друзів в EdCamp'і

Директорка Хмельівського НВО стала першою в історії української спільноти едкемпівкою. Саме Майя як учителька першою підтримала ідею проведення освітянської (не)конференції у форматі EdCamp, натхненно вигукнувши «Я перша приїду!». Вона сповідує рівність учительства, батьків, дітей. Переконана, що EdCamp Ukraine потребує більше підтримки від не-освітян, бо зміни в освіті важливі для всього суспільства. У 2019 році увійшла до ТОП-10 Global Teacher Prize Ukraine, а з 2020 року – заступниця начальниці територіального управління Державної служби якості освіти в Кіровоградській області.

Розділ 4. Друзі, підтримка і прозорість

МАЙЯ ТУТАЄВА,
с. Хмельове Кіровоградської області
<https://youtu.be/hcFSLLCDTps>

Уся наша діяльність ніколи не була б такою потужною та дієвою, якби її не підтримувало широке партнерське коло. У партнерських взаєминах громадська організація «ЕдКемп Україна» дотримується непорушних принципів.

Ми – аполітичні: не підтримуємо і не отримуємо підтримки від жодної політичної партії, сили, руху.

Ми – вендор-фрі: не перетворюємо простір наших подій на торговий майданчик. Заохочуємо бізнес-організації до розвитку освітянської спільноти та не толеруємо прямі продажі та відверту рекламу.

Ми – екологічні: не співпрацюємо з організаціями, які в будь-який спосіб можуть шкодити фізичному, психічному здоров'ю, як ті, що виробляють алкоголь чи тютюн, поведуться недоброчесно або дискримінаційно.

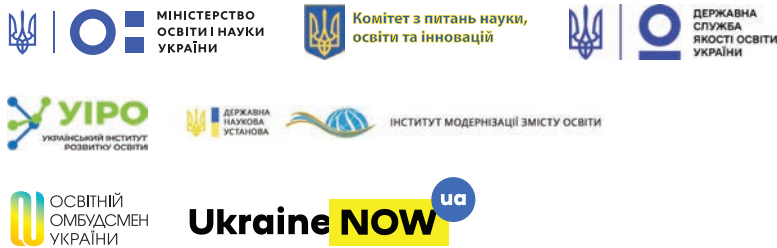
Ми – незалежні інституційно, програмно та фінансово: ніхто, яка б підтримка не була надана, не може втручатися в нашу діяльність, у зміст та форму наших ініціатив.

Партнерське коло

Пишаємося широким партнерським колом руху EdCamp в Україні, серед якого українські державні інституції, фундації та громадські організації, представництва урядів і фондів інших країн, бізнес, видавництва, медії, а також небайдужі українки й українці.

Державне партнерство:

Міжнародні організації, фундації, посольства іноземних держав:

Партнерське коло

Бізнес і корпоративні фонди:

Microsoft

The LEGO Foundation

Lenovo

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

EdPro

ILF
Прояснюємо
справи

RACCOON
GANG

ZARINA
ЮВЕЛІРНИЙ ДІМ

РОЗУМНИКИ®

NAVIGATOR

FABER-CASTELL

FreshLine®
standards for food

SWEETER
COFFEE TO GO

Аура

Cartonator
www.cartonator.com

L-pack

K
Kommunikation

САНТ
ДАМЕНТИН
туроператор

INVENTOR

GRADE
EDUCATION CENTRE

МАДРИНО

ІТ-Олімпіада

КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

ПАРТНЕР
ділового клубу

ALL STARS
DANCE CENTRE

ARIZONA
CLUB

Громадські організації та освітні ініціативи:

СМАРТ
ОСВІТА

ВЕЛИКА
ІДЕЯ

БУМ

КРОНА
Головний інформаційно-комунікаційний центр

mindspot

IMPACT
HUB Odessa

Бейт Дан

ORT
UKRAINE

НАЦІОНАЛЬНА
АСОЦІАЦІЯ
ФАСИЛІТАТОРІВ
УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ
РЕЄСТР
РЕСОРСІВ

РЕСОРСИ
РЕСОРСІВ

М
А
Л
Е
А

>CRISP

БАТЬКИ
SOS

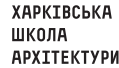
БАТЬКІВСЬКИЙ
КОНТРОЛЬ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

ОСВІТОРІЯ

SAIUP
Чесність починається з тебе

BABI YAR

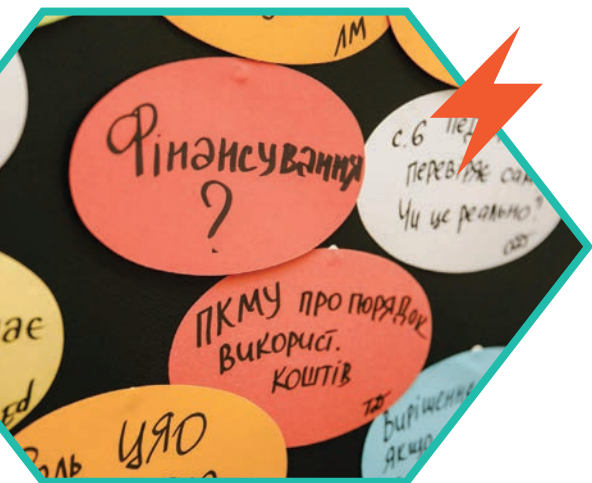
Партнерське коло

Національні і педагогічні медіа, культура:

Фінансування

EdCamp Ukraine — неприбуткова громадська організація, яка фінансується з кількох джерел, що сприяє фінансовій стабільності та сталим результатам діяльності. Ми отримуємо фінансову, інформаційну, інтелектуальну, методичну та емоційну підтримку в Україні та за її межами.

Значну частину нашого бюджету формують добровільні внески освітян — ми ніколи не збирали кошти за участь у подіях, за доступ до людей, матеріалів та знань. Тому ми вдячні кожному та кожній за їхній внесок у розвиток руху EdCamp Ukraine.

Нижче наведено дані щодо отриманих і витрачених коштів з липня 2017 року до вересня 2020 року. Відомості за 2015-2017 роки – у попередньому звіті.

Отримано:

Тип безповоротної фінансової допомоги	2017	2018	2019	2020
Грантова підтримка	799,463.79	4,985,288.11	8,167,381.65	7,390,558.57
Підтримка, надана бізнесом та фізичними особами	–	467,760.00	337,414.24	–
Краудфандинг на «Спільнокошті»	–	325,800.00	188,212.50	363,847.50
Разом, грн	799,463.79	5,778,848.11	8,693,008.39	7,754,406.07

Витрачено:

Напрямок діяльності	2017	2018	2019	2020
EdCamp'и	595,591.79	2,025,930.38	2,029,324.48	768,687.50
Реформи	42,000.00	2,626,027.61	5,162,583.91	4,953,399.77
Міжнародні ініціативи	161,872.00	1,126,890.12	1,501,100.00	2,032,318.80
Разом, грн	799,463.79	5,778,848.11	8,693,008.39	7,754,406.07

Наш спільнокошт

Як суспільно важливий рух, ми постійно використовуємо краудфандинг, так зване «народне» фінансування. Спочатку ми шукали ресурси на окремі події, а зараз розуміємо, що набагато важливіша інституційна спроможність, яка забезпечує сталість нашої діяльності.

Ми ведемо краудфандингові кампанії на спільнокошті «Велика ідея», що реалізується громадською організацією «Гараж Генг».

Відеоінструкція
«Як підвищити
кваліфікацію
з EdCamp
Ukraine»

[https://youtu.be/
AyuwncEh1dA](https://youtu.be/AyuwncEh1dA)

За попередній звітний період було зібрано кошти на національну (не)конференцію у 2016 році (це в середньому 462 грн):

264 → **122 032**
доброчинці грн

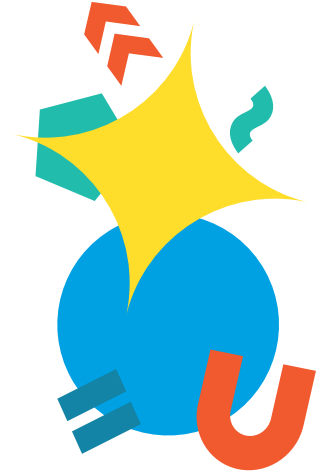
Друга кампанія була інституційною і збирала фінансування на розвиток та організаційні видатки у 2018 році (середній внесок – 678 грн):

535 → **362 950**
доброчинці грн

Третя кампанія розпочалася у 2019 році та триває досі, вона теж є інституційною й виявилася найуспішнішою з усіх (у середньому 187 грн):

3 306 → **619 898**
доброчинці грн

Ми бачимо, що більшість тих, хто фондують наші кампанії, – самі освітяни. Вони перераховують невеликі суми, але кількість внесків вражає і є свідченням того, що ми рухаємося в правильному напрямку й маємо підтримку тих, для кого ми це робимо.

Зручний калькулятор
сертифікаційного внеску

[https://bit.ly/
calculatorcertificate
edcamp](https://bit.ly/calculatorcertificateedcamp)

Політики й аудити

Діяльність ГО «ЕдКемп Україна» здійснюється відповідно до чинних політик (затверджених керівних положень), що сприяють ефективності та прозорості. Більшість із них були для нас і раніше непорушними принципами, тож ми вирішили офіційно їх оформити.

- ✦ Положення про політику **стандартизації та сертифікації програм підвищення кваліфікації**. Ми визначили стандарти й процедури діяльності Відділу управління якістю, програм підтримки учительства, подання та розгляду заявок на отримання сертифікату про підвищення кваліфікації.
- Положення про політику **недискримінації**. Ми не потураємо жодним формам прямої, непрямой чи прихованої дискримінації, утисків чи підбурюванням до дискримінації.
- ⚡ Положення про політику щодо **конфлікту інтересів**. Ми уникаємо ситуацій особистої, інституційної або фінансової користі від наших контрагентів нашим працівникам, членам організації, їхнім родичам, близьким друзям, діловим партнерам.
- С Положення про політику щодо **запобігання шахрайству**. Для нас неприйнятні нечесні дії, як-от: уведення в оману, неправомірна вигода, підробка, здирництво, корупція, розкрадання, змова, нецільове використання коштів та приховування фактів.
- 📊 Положення про **службові відрядження**. Ми здійснюємо робочі поїздки виключно з метою реалізації статутної діяльності організації, і вони мають бути безпечними, комфортними й ефективними одночасно.
- 📈 Положення про політику **управління персоналом**. Ми цінуємо людей, тому ретельно ставимося до відбору, працевлаштування, системи оплати та заохочень, графіку роботи і відпусток, професійного розвитку, екологічного розв'язання конфліктів та звільнення.

Політики й аудити

- Положення про політику **закупівель**. Ми проводимо закупівлю товарів, робіт і послуг, керуючись принципами економності, недискримінаційного доступу та справедливих умов, конкуренції між учасниками та прозорості процедури.
- Положення про **облікову політику**. Ми обираємо методи і процедури для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності виключно в межах, передбачених стандартами та чинними нормативними документами.
- Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань **охорони праці**. Ми навчаємо працівників/-иць щодо охорони праці, надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, правил поведінки в разі виникнення аварій.
- Положення про діяльність **уповноваженої** найманими працівниками особи **з питань охорони праці**. Ми маємо відповідальну особу, яка стежить за змінами в законодавстві України, інших нормативно-правових актах з питань охорони праці, веде куточок охорони праці, забезпечує навчання колег.
- Положення про **службу охорони праці**. Ми невелика організація, тому ця наша служба поки що складається з однієї людини, проте завдання, функції служби охорони праці та права й обов'язки її складу чітко сформульовані й зрозумілі.

За звітний період були здійснені три **аудиторські перевірки** – на замовлення Шведського агентства з питань міжнародної співпраці та розвитку (вересень 2019 року) та Фонду ООН у галузі народонаселення (листопад 2018, листопад 2019 року). Усі вони у висновку підтвердили достовірність фінансової звітності та цільове використання грантових коштів.

На кінець 2020 року ми також запланували повний незалежний аудит організації, і, думаємо, це стане традицією.

Про відділ якості
EdCamp Ukraine

<https://bit.ly/howtocertifiedcampua>

Гра «Воронячі сліди»

Мета гри: сформувати вміння орієнтуватися в просторі, розвивати пам'ять (зокрема фотографічну) та асоціативне мислення.

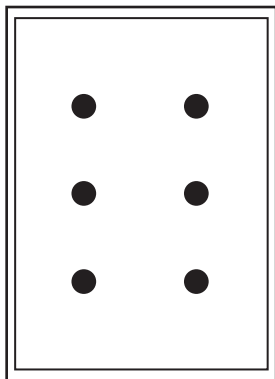
Тривалість гри: до 5 хв.

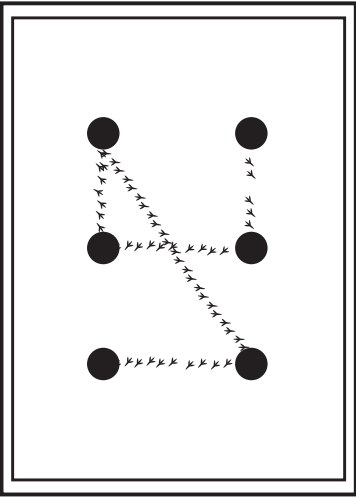
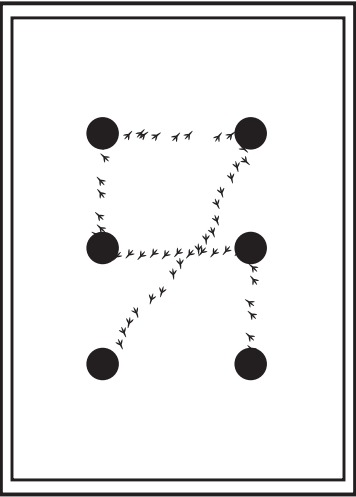
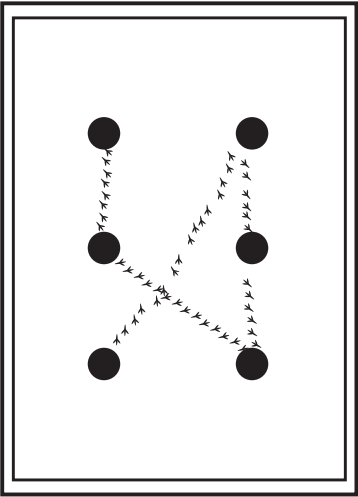
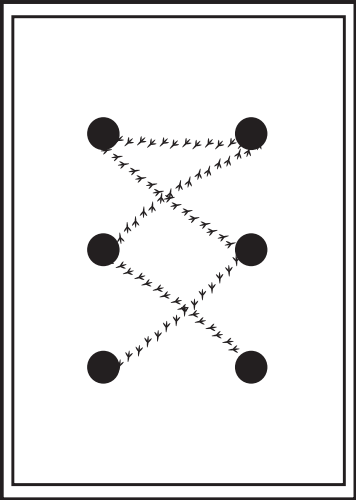
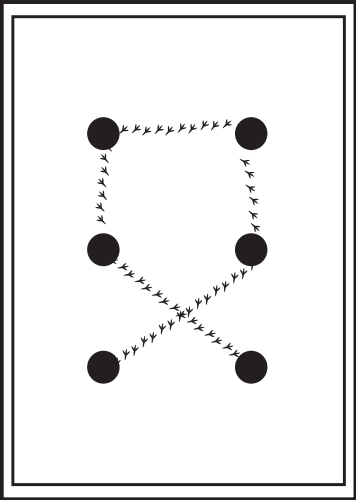
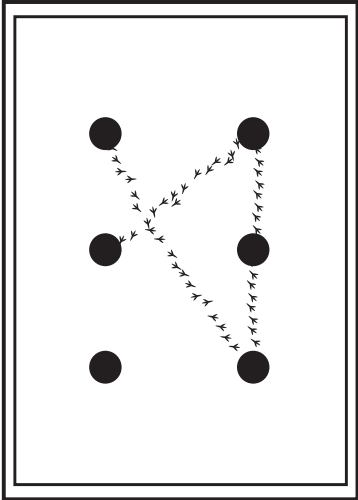
Необхідні матеріали: аркуш А4 / зображення для демонстрації заготовки, малюнки «воронячих слідів» – для гри, ручка / олівець.

Умови проведення гри:

Перед початком ведучий / ведуча пропонує всім на аркуші паперу зобразити заготовки (відповідно до кількості зображень, які надалі демонструватиме) – порожні прямокутники із 6-ма крапками у два ряди (як на малюнку для демонстрації).

Потім ведучий / ведуча впродовж 10 секунд показує перший малюнок «воронячих слідів» – із лініями між крапками, а учасники/-ці мають потім відтворити на заготовці візерунок, який побачили та продемонструвати свої результати на камеру і звірити зі зразком, який демонструє ведучий / ведуча. З кожним наступним малюнком тривалість демонстрації зразка зменшується: до 8 секунд, потім до 6, 4, 2 і 1 секунди.

«Коли я їду на EdCamp, то розумію, що їду на велике свято і вчитися»

Директорка і вчителька історії Криворізької загальноосвітньої школи І-ІІІ ст. № 114 не тільки активна учасниця руху EdCamp Ukraine, але й є освітня лідерка в багатьох сферах. Дізнавшись про антикорупційні інструменти роботи з молоддю, вона щиро захопилася ними й пропагує їх використання в учительських спільнотах. «Треба боротися зі списуванням, плагіатом, фабрикацією, бо саме із цих звичок проростають потім хабарництво й інші погані явища», — вважає Людмила. А ще вона привнесла ідеї білих ворон через своїх знайомих педагогів у Молдову. Тепер там набирає силу свій національний рух EdCamp. На карантині Людмила сумує за учнівством і галасом, але продовжує навчати й навчатися дистанційно.

Розділ 5. Ми в медіа

ЛЮДМИЛА ХОРЬКОВА,
м. Кривий Ріг
Дніпропетровської області
<https://youtu.be/71lI094OiDw>

Ми раді, що тема освіти й події в спільноті відповідального вчителства все частіше привертають увагу національних і регіональних медіа : телебачення, радіо, друкованих і онлайн-видань.

Знайомтеся з добіркою найцікавішого:

04.02.2018 | Підвищення кваліфікації, що надихає.
23 техніки, які ми можемо використати вже завтра
НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА <https://bit.ly/2GNuapq>

22.03.2018 | Лідерка без титулу:
як здійснилася мрія вчительки – і фіни приїхали
в сільську школу
THE UKRAINIANS <https://bit.ly/3nxPjov>

26.03.2018 | Фіни під Полтавою.
Як скандинавські вчителі проводили уроки
в сільській школі
ФОКУС <https://focus.ua/ukraine/394146>

03.07.2018 | Школа майбутнього.
У Харкові стартувала найбільша освітянська
конференція
1+1 <https://youtu.be/zktFHA3Nlmo>

02.09.2018 | Громадяни майбутнього.
Як працюють школи в Сингапурі
ФОКУС <https://focus.ua/world/405524>

21.01.2019 | Рух відповідального вчительства

THE UKRAINIANS <https://bit.ly/3jUgQxS>

25.02.2019 | Підвищення кваліфікації:

Як і куди зростати українським учителям?

ОСВІТОРІЯ.МЕДІА <https://bit.ly/3ildVam>

27.03.2019 | Так говорив Далай-лама.

Навіщо українці їздили в Малий Тибет і які одкровення
повідав їм лідер буддизму

ФОКУС <http://bit.ly/2NcKhNn>

11.04.2019 | «Стереотип – це брехня про реальність»,
або 7 відповідей на запитання про антидискримінаційну
експертизу шкільних підручників

LB.UA <https://bit.ly/33Hgg15>

07.06.2019 | П'ять і один спосіб,
як Швеція залучає батьківство до школи

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА <https://bit.ly/33J4Jym>

12.06.2019 | EdCamp – об'єднання педагогов майбутнього

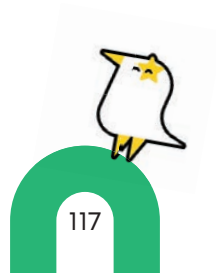
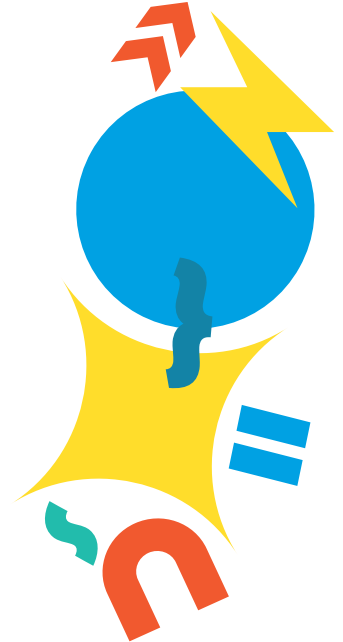
КОЛЕСО ЖИТТЯ <https://bit.ly/2lapH0F>

08.07.2019 | Учителство з усієї України
з'їхалося до Харкова

УКРАЇНА <https://bit.ly/378gMHD>

19.09.2019 | Емпати та творці

ДЕНЬ <https://bit.ly/3d7Z0oO>

12.11.2019 | «Страх повинен перестати
пронизувати всі стосунки в освіті»,
— Ганна Новосад

LB.UA <https://bit.ly/36KuHTV>

23.03.2020 | EdCamp Ukraine:

Рупор учительської думки

#GOZNAMY <https://goznamey.org.ua/edcamp>

24.04.2020 | «Зараз ваш час!».

Харарі, Далай-лама та інші світові лідери
думок звернулися до українського вчителства

ТИЖДЕНЬ <https://bit.ly/2GGpZMd>

28.04.2020 | «Я сумую за школою»:

учні почали новий флешмоб – записують відео
для своїх учителів

5 КАНАЛ <https://bit.ly/2GIfbNn>

30.04.2020 | Без паніки!

Як говорити з дітьми про коронавірус

LB.UA <https://bit.ly/36JPciv>

05.10.2020 | Чому вчителів не влаштовує

дистанційне навчання, та що з цим робити

УП.ЖИТТЯ <https://bit.ly/36HbF0N>

20.10.2020 | Далай-лама вперше

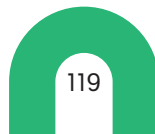
поспілкувався з українцями в прямому ефірі.

Про що говорили

СУСПІЛЬНЕ | НОВИНИ <https://bit.ly/3dUs43f>

XP-P-P-P...

Добірка медіа-
матеріалів
про діяльність
EdCamp Ukraine

[http://edcamp.ua/
inmedia](http://edcamp.ua/inmedia)

Гра «Ворона в еволюції»

Мета гри: сприяти психологічному розвантаженню, розвивати увагу, почуття ритму й гумору.

Тривалість гри: до 10 хв.

Необхідні матеріали: не потрібні.

Умови проведення гри:

Ведучий / ведуча називає, які в грі є організми, як вони еволюціонують та рухаються:

- ✦ спочатку всі є одноклітинними, амебами (плавні коливальні хаотичні рухи в різні боки),
- амеба еволюціонує в крокодила (випрямленими руками та зігнутими пальцями зображуємо зубаті щелепи пащі крокодила, які відкриваються-закриваються),
- крокодил еволюціонує у ворону (руками й долонями зображуємо, як ворона махає крилами й літає),
- ⚡ ворона еволюціонує у мавпу (кулаками стукаємо в груди та видаємо гортанний клич),
- ❖ мавпа еволюціонує у супермена чи супервумен (робимо характерний суперменський жест при польоті «одна рука вгору, одна вниз»).

Спочатку всі учасники/-ці є одноклітинними амебами. Основна мета — максимально еволюціонувати, перетворюючись послідовно з істоти на істоту та зображуючи її характерні рухи.

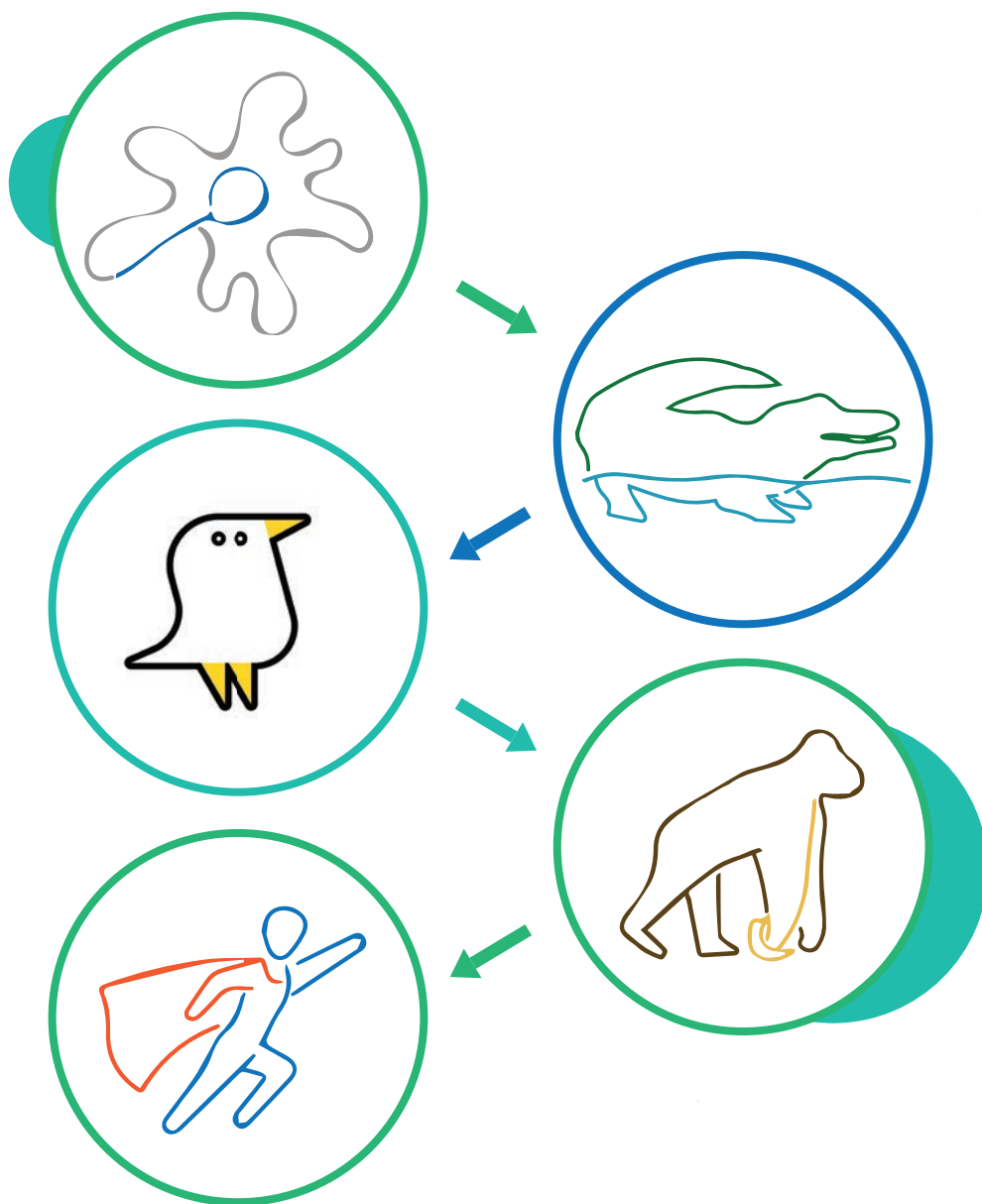
Крок в еволюції визначається грою «Камінь, ножиці, папір»: усі грають з ведучим / ведучою та одночасно демонструють котрийсь із жестів:

- С камінь — кулак, камінь «затуплює» ножиці, але «накривається» папером,
- » ножиці — вказівний і середній пальці, ножиці «ріжуть» папір, але «затуплюються» об камінь,
- ▬ папір — розміщена горизонтально долоня, папір «накриває» камінь, але «ріжеться» ножицями.

Ті, чиї жести виявили слабкі позиції (після «але» вище в описі), залишаються на тій же сходинці еволюції, ті, хто виграли, — еволюціонують та постійно зображують наступну істоту в ланцюжку.

Виграють ті, хто перші перетворюються на супермена / супервумен.

Узагалі, EdCamp — це життя. Це моє життя! Це коло, де тебе завжди підтримають

Ставши директоркою Миколаївської загальноосвітньої школи І-ІІІ ст. № 29, була вимушена боротися за виживання закладу — над школою з 200 учнями й ученицями нависла загроза закриття. І Лариса бачила єдиний шлях — не просто зберегти, що є, а докорінно змінити заклад. Вона занурила школу в декілька інноваційних проєктів, одним з яких стала програма #освітабезкорупції, перетворивши директорку ще й на амбасадорку доброчесності. Найулюбленішим принципом EdCamp Лариса вважає «Дай, якщо хочеш, бери, якщо можеш» і використовує всі численні можливості, запроваджуючи нові ідеї в школі. З командою вони організували в школі вже чотири регіональні EdCamp'и.

Розділ 6. Особливо пишаємося

ЛАРИСА ГРИЦЮК,
м. Миколаїв

https://youtu.be/IMp_6vEgxlU

Один з принципів НУШ – відмова від фокусу на помилках на користь переходу до зосередження на досягненнях. Тобто червону ручку, якою підкреслюють помилки, змінює зелена ручка, якою позначають успіхи й досягнення.

Так само ми заохочуємо освітян святкувати не лише великі, а й малі перемоги. Ми так і робимо: усередині команди проводимо святкові ретроспективи наших здобутків. Запрошуємо і вас розділити з нами 10 та ще одне досягнення, якими ми пишаємося.

Рейтингом HundrED

Міжнародний рух EdCamp у 2019 і повторно – у 2020 році увійшов до ТОП-100 світових освітніх інновацій за версією фінської організації HundrED, що збирає проривні шкільні ініціативи в один з найвідоміших рейтингів. За висновком HundrED, магія EdCamp – у вільній співпраці вчительства та спільному навчанні. Це завжди краще, ніж формат презентацій «сиди та слухай», зауважують фіни.

Media Summit Contact Login

Edcamps are disrupting traditional collaborative conversations by

Edcamp

Philadelphia, United States

Edcamps are free and open to anyone, organized by teachers. Sessions are decided on the day by those who attend, based on the needs and passions of those attending. Teachers collaborate and learn together through presentations and get presentations.

TEACHER TRAINING **hundrED**

Рейтинг HundrED

<https://bit.ly/3ltFx50>

Досвідом на порталі OECD

Організація економічного співробітництва та розвитку разом із Усесвітнім банком і Гарвардською глобальною освітньою ініціативою під час коронавірусної пандемії досліджують варті наслідування рішення в освіті. Особливу увагу звернули на онлайн-події, які влаштовують рухи EdCamp у США та Україні. Результатом спільної праці наших команд і фахівців OECD стала стаття з досвідом, який тепер доступний іншим країнам.

Стаття на порталі
OECD

[https://bit.ly/
36lcTZC](https://bit.ly/36lcTZC)

Кращим публічним звітом

Творчий центр Каунтерпарт регулярно проводить Національний конкурс публічних звітів про діяльність організацій громадянського суспільства за підтримки Програми розвитку ООН в Україні та Міністерства закордонних справ Данії.

Мета конкурсу — заохотити організації підтримувати високий рівень прозорості та відкритості, розвивати організаційну культуру, зміцнити довіру суспільства до діяльності громадського сектору. На V Національному конкурсі у 2018 році наш звіт за 2015-2017 роки посів перше місце.

ТЦК — за кращу прозорість та публічність

<https://bit.ly/3d7ZRG2>

Звіт за період з 2015 до 2017 роки

<http://bit.ly/reportedcampukraine20152017>

Словами Кена Робінсона про EdCamp

У 2017 році ми звернулися до всесвітньо відомого експерта освіти Кена Робінсона — попросили його записати відеопривітання до учасників та учасниць національної (не)конференції. Це було перше знайомство сера Робінсона з EdCamp. Уже після цього він зацікавився рухом, познайомився з нашими американськими однодумцями і згадав про наш рух у своїй книжці «Ви, ваша дитина і школа» (видавництво «Літопис», 2018 р.), де своїй читацькій аудиторії радить придивитися до ефективної моделі EdCamp.

На жаль, ця видатна людина вже покинула наш світ і плани познайомитися особисто не здійснилися. Але ми раді, що можемо розвивати й утілювати його ідеї в школі — саме про це він мріяв.

Кен Робінсон
про діяльність
EdCamp Ukraine

[https://youtu.be/
jHnWb-P3JoA](https://youtu.be/jHnWb-P3JoA)

Зустрічами з Далай-ламою

Поради
Далай-лами XIV

[http://bit.ly/
35HfQ8s](http://bit.ly/35HfQ8s)

У 2019 році наша команда під час ЕдМандрів Індією та Малим Тибетом зустрілася з Далай-ламою XIV. Його святість, духовний лідер буддистів та лавреат Нобелівської премії миру знайшов час, щоб поговорити з першою в історії українською освітянською делегацією про Україну й освіту, про загальнолюдські проблеми, надії та мрії. А ще безпосередньо з його рук ми отримали в дарунок українським освітянам перші примірники програми соціально-емоційного та етичного навчання ще за два місяці до їх офіційної презентації всьому світові.

20 жовтня 2020 року Далай-лама XIV уперше спілкувався з Україною в прямому етері в рамках організованого нами діалогу «Освіта і мир у часи пандемії» та відповів на запитання українок і українців. Участь у бесіді як співведучі взяли члени Опікунської ради ГО «ЕдКемп Україна» експертка з освітніх політик, міністерка освіти і науки України (2016 – 2020) Лілія Гриневич, фронтмен гурту «Антитіла» та друг Фонду ООН у галузі народонаселення Тарас Тополя, телеведуча каналу «1+1», кураторка проєкту «Право на освіту» Наталія Мосейчук, а модерував зустріч голова Ради ГО «ЕдКемп Україна» Олександр Елькін. Після етеру за участі лідерів і лідерок думок відбулися також три онлайн-дискусії: «Мир у світі людей», «Освіта для миру», «Пандемія і її вплив на людство».

Зустрічами з Далай-ламою

«Якщо ми почнемо працювати зараз, я думаю, що за 30-40 років наш світ може стати більш мирним, — говорить Далай-лама.

— І сприятимуть цьому галузі освіти і мас-медіа. На мою думку, багато людей і на міжнародному, і на національному рівні потребують розуміння спільних цілей.

Має бути базове відчуття єдності, розуміння, що моє майбутнє залежить від них. Настав час зрозуміти, що ми — одна сім'я. Через освіту це легше пояснити».

Прямий етер
з Далай-ламою XIV

[www.edcamp.ua/
dalailama2020](http://www.edcamp.ua/dalailama2020)

Трьома національними рекордами

У національних (не)конференціях EdCamp Ukraine бере участь стільки освітян, що важко не встановити випадково якийсь рекорд. Під час останніх трьох (не)конференцій ми встановили три рекорди, які були зафіксовані Національним Реєстром Рекордів, національним партнером Світових рекордів Гіннеса.

Рекорд 2018 – Найбільша кількість педагогів в одній локації. На Четвертій національній (не)конференції EdCamp Ukraine на площі Конституції в Харкові зібралися 600 освітян, щоб разом задекларувати: українське вчительство – за школу як простір, безпечний для дитини.

Рекорд 2019 – Найбільша кількість населених пунктів, які долучилися до флешмобу педагогів під час прямого включення. На П'ятій національній (не)конференції EdCamp Ukraine до флешмобу педагогів під час прямого включення» підключилися 58 освітянських спільнот з усієї України.

Рекорд 2020 – Наймасовіша онлайн-конференція для освітян. Під час Антикризового національного онлайн-EdCamp'у було зафіксовано найбільшу кількість людей, які взяли участь в освітній онлайн-події – 10 019 учасниць і учасників.

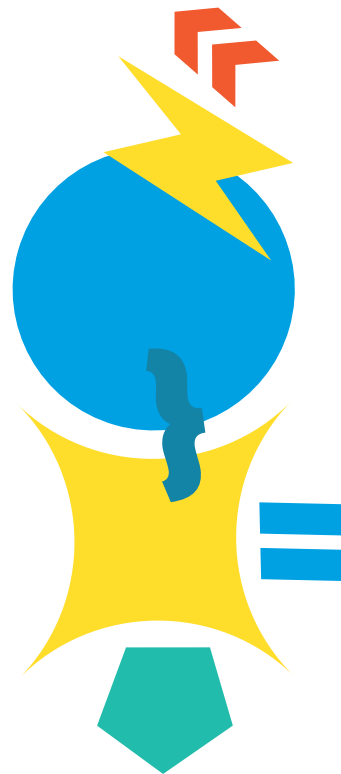
Рекорди
EdCamp Ukraine

<https://bit.ly/3nuEHXc>

Членством у форумі Східного партнерства

У 2008 році з'явився термін «Східне Партнерство» — це політика відносин Європейського Союзу (28 країн-членів ЄС) та шести східноєвропейських країн: України, Молдови, Грузії, Азербайджану, Білорусі та Вірменії. У рамках цього процесу був створений Форум громадянського суспільства Східного Партнерства — багатонаціональна платформа організацій громадянського суспільства з названих країн.

У складі робочої групи 4 «Контакти між людьми» EdCamp Ukraine реалізує можливість обміну освітніми ідеями та проектами, обговорення освітніх процесів, презентації українського суспільства на міжнародних подіях та розширення кола знайомств і друзів за кордоном.

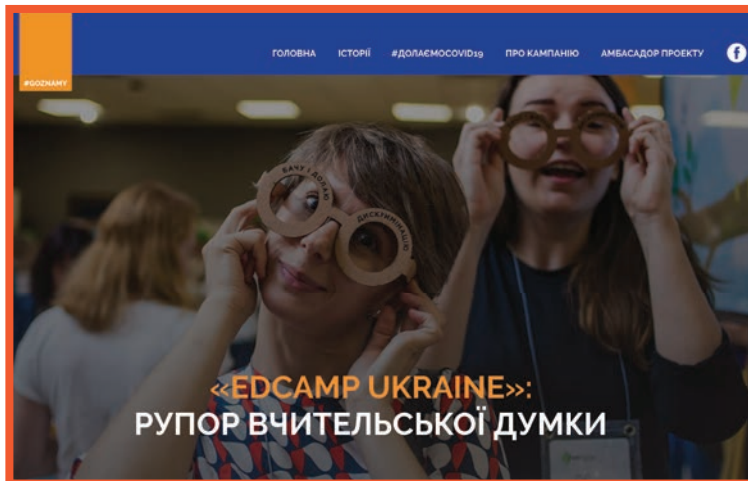

Реєстр Української
національної
платформи Форуму
громадянського
суспільства Східного
партнерства

[https://bit.ly/
2GKYJMy](https://bit.ly/2GKYJMy)

Інформаційна кампанія «Громадянське суспільство – це ТИ» є ініціативою Європейського Союзу, який багато років підтримує громадські організації та активістів/-ок, котрі сфокусували свої зусилля на розвитку громадянського суспільства в Україні.

На сайті кампанії #GOZNAMY розповідають про яскраві, ефективні та важливі організації та ініціативи з усіх куточків України. EdCamp Ukraine – серед них, завдяки чому про рух відповідального вчительства дізналося ще більше людей, які не мають безпосереднього стосунку до освіти.

EdCamp Ukraine: рупор вчительської думки

<http://goznamy.org.ua/edcamp>

Довірою і визнанням

Українці,
що змінюють
країну і світ

[https://bit.ly/
30J6eL2](https://bit.ly/30J6eL2)

Харківська
(не)конференція

[https://bit.ly/
3jKwoEt](https://bit.ly/3jKwoEt)

Виставка
фотографій
«шведські татусі»

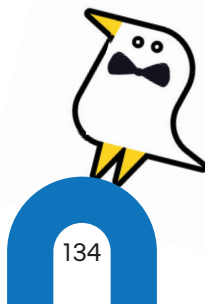
[https://bit.ly/
3i5T5Ub](https://bit.ly/3i5T5Ub)

Багато хто з нашої команди отримали чимало офіційних подяк, грамот, листів вдячності. Так, ми відзначені грамотами прем'єр-міністра Володимира Гройсмана, міністра освіти і науки Лілії Гриневич, голови Харківської ОДА Юлії Світличної. Отримували привітальні звернення від Президента Володимира Зеленського, Перших Леді України Марини Порошенко й Олени Зеленської.

Голова ради ГО «ЕдКемп Україна» Олександр Елькін та віце-голова ради Олена Масалітіна були радниками міністра освіти й науки з 2016 до 2020 роки (за цей час змінилося три очільниці міністерства).

З 2016 року Олександр Елькін — член Громадської ради Міністерства освіти і науки України.

У 2018 році журнал «Фокус», відомий своїми рейтингами найвпливовіших українців, включив Олександра Елькіна до категорії «Геніальні люди. Українці, які змінюють країну і світ». У 2019 році він увійшов до п'ятірки номінації «Тато-освітянин» премії «Тато року 2019».

Довірою і визнанням

Фото Олександра з донькою Еммою стало частиною виставки «Шведські татусі. Українські татусі» – серії портретів чоловіків із дітьми, яка має на меті привернення уваги до проблем сучасного батьківства.

Олена Масалітіна у 2018 році увійшла до п'ятірки найкращих у в номінації «Освіта: середня» Національної незалежної премії «Жінка України», а у 2020 році була визнана в цій же номінації переможницею.

У 2020 році вона посіла 68-е місце в рейтингу «100 найупливовіших жінок України» за версією журналу «Фокус».

Видатні
жінки України

[https://bit.ly/
2GOhbDX](https://bit.ly/2GOhbDX)

100 найупливовіших
жінок України
за версією журналу
«Фокус»

[https://bit.ly/
2UcxSMR](https://bit.ly/2UcxSMR)

Книжковими спецнакладами

Кілька книжок видавництва «Видавництво» — «Це зробила вона», «Це теж зробила вона», «Мая та її мамі», «Оця Марія звирів малювала» — вийшли зі спеціальними накладами, що їх виготовлення із позначкою «Спеціально для EdCamp Ukraine» підтримав Heinrich Boll Foundation, Бюро Київ – Україна.

Книги з таких спецнакладів ми даруємо спільноті відповідального вчителівства під час наших подій: програм, тренінгів та різноманітних конкурсів.

І тим, що можна залишити собі

Ми дуже уважні до наших освітян і завжди намагаємося робити їм невеличкі приємні сюрпризи. Одним із таких сюрпризів стали вироби з фетру від L-Pack та картону від Cartonator. Дуже швидко вони стали унікальною «фішкою» EdCamp Ukraine.

Картон ми використовуємо як матеріал для сувенірів та для візуального оформлення простору наших подій. Ми допомагаємо розробникам цих виробів своїми ідеями та пропозиціями, а наші спільні продукти вони потім можуть пропонувати іншим клієнтам — достатньо просто змінити логотипи.

Особливою популярністю користуються торбинки з фетру (це різновид повсті). Вони багаторазові, зручні, екологічні.

Актуальними з початком пандемії стали фірмові захисні маски, які ми почали дарувати й використовувати на всіх регіональних подіях EdCamp Ukraine під час карантину.

Наші зелені ручки-флешки — як символ реформи НУШ — узагалі стали хітом серед освітян. Такого ж принципу фокусування уваги на тому, що вдається добре, а не на помилках, ми дотримуємося у взаєминах між дорослими. І це справді працює.

Якийсь із сувенірів ви можете отримати за виконання розважального завдання в цьому звіті 😊 (див. стор. 8).

Гра «Ворона-розвідниця»

Мета гри: стимулювати зорову пам'ять, увагу, розвивати уяву та швидкість реакції, сприяти фізичній активності.

Тривалість гри: до 10 хв.

Необхідні матеріали: зображення для демонстрації.

Умови проведення гри:

Ведучий / ведуча пропонує всім за 2 хвилини знайти необхідні атрибути, одяг тощо, аби набути вигляду розвідників / -ниць.

Потім учасникам й учасницям демонструється ілюстрація, на якій зображено безліч предметів, тварин, рослин.

Завдання – якнайшвидше знайти зазначений предмет, порахувати, скільки разів він трапляється на малюнку, і написати в чат число-відповідь.

Більше зображень можна знайти через пошуковий запит «I spy game».

**Ніколи не порівнюйте себе
з іншими. Порівнюйте себе
з вчорашніми. Якщо ти хочеш
рости — розправляй крила
і лети**

Учителька історії, правознавства й громадянської освіти Херсонського академічного ліцею імені Олега Мішукова давно з EdCamp'ом. Освітянка проводила на національній події відкритий урок за методикою «акваріум», двічі організовувала й координувала міні-едкемпи у своїй школі, її часто запрошують як спікерку на регіональні події, а у 2018 році її педагогічний талант був належно поцінований і премією Global Teacher Prize Ukraine: Світлана увійшла до десятки кращих. Як абмасадорка доброчесності вона пишається дітьми, які занурилися в тему антикорупції настільки, що один з учнів планує зайнятися цим професійно: стати юристом і працювати в НАБУ або НАЗК. Найцінніше, що їй удається донести до свого учнівства, що будь-які зміни треба починати з себе — і тоді все буде можливо.

Розділ 7. Наші плани

СВІТЛАНА СТЕЛЬМАХ,

м. Херсон

<https://youtu.be/LiqY5J7oabs>

Коли ми збираємося всією командою, аби підбити підсумки року, що минає, уже плануємо проекти на наступний рік.

Зазвичай у процесі їх стає більше, ніж планувалося. Тож перелік планів, який ми вам пропонуємо в цьому розділі, вочевидь, не повний.

Хто знає, які ще виклики та ідеї нам подарує наступний «звітний період»?

EdCamp-марафон і академія

Формат онлайн-EdCamp'у набув неабиякої популярності під час пандемії. Ми спільно з видавництвом «Шкільний світ» вирішили використати його для інтенсивного і в той же час гейміфікованого EdCamp-марафону для освітян, щоб гуртувати, підтримати їх і, звісно ж, надати можливості з підвищення кваліфікації. Продовженням марафону стане EdCamp-академія. Це буде поглиблене навчання за 11 напрямками, які ми почнемо розглядати під час марафону.

Онлайн-платформа дистанційного навчання

Ми не можемо бути в кількох куточках України одночасно. Але онлайн-платформа може. Ми хочемо, аби віднині вона була постійним супутником всієї нашої освітньої і просвітницької діяльності, щоб ми говорили: «Хочете дізнатися більше — зайдіть на нашу онлайн-платформу».

Почнемо з двох онлайн-курсів...

Курс #ОСВІТАБЕЗДИСКРИМІНАЦІЇ

Це буде онлайн-квест-курс з 9 навчальних модулів-островів. Модулі охоплюють різні часи й етапи життя людини, її взаємодії зі світом: від народження і навчання до професійної і суспільної діяльності. Одним з принципів курсу буде гейміфікація, а також оцінювання робіт студентів/-ок курсу іншими студентами/-ками.

Курс СЕЕН 101

Упровадження програми соціально-емоційного та етичного навчання в українські школи, що здійснюється спільно з Університетом Еморі, потребує додаткової підготовки педагогів. Разом з цим базовим курсом, який складається із 7 модулів та дає змогу розпочати впровадження програми СЕЕН у закладі освіти, будуть оприлюднені й перекладені українською матеріали для молодшої та середньої школи.

EdCamp для країн Східного партнерства

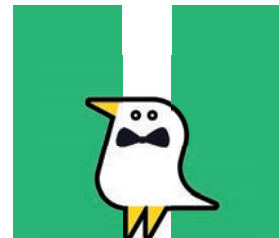
Наступна велика (не)конференція EdCamp Ukraine буде міжнародною і залучить учителів та вчительок аж з п'яти країн Східного партнерства: Білорусі, Вірменії, Грузії, Молдови й України. Оскільки освіта в цих країнах має багато в чому подібні шляхи трансформації, то проблеми, виклики й рішення також можуть бути спільними.

Посібник «Як навчитися вчитися доброчесно»

Мабуть, найголовніше вміння, якому має навчитися кожна людина — це вчитися. І воно важливе і для дітей, і для педагогів, адже не можна передати те, чим не володієш. Ми хочемо зробити свій внесок у цю важливу місію: спільно з видавництвом «Шкільний світ» створити посібник із дієвими стратегіями навчання, які можуть бути застосовані для різних предметів, а також запропонувати кодекс доброчесності людини, яка навчається і навчає.

EdCamp-хакатони для шкіл і педвишів

Важливо не лише підвищувати кваліфікацію тих учительок і вчителів, які вже працюють у школах, а й спрямувати зусилля на зрощення фахових майбутніх педагогів, які тільки навчаються у вишах. Спільний з експерткою з освітніх політик Лілією Гриневич пошуково-проектний формат хакатону об'єднає в команди учительство, студентство й викладацтво вишів, щоб спільними зусиллями створити необхідний всім навчально-методичний контент.

Лідерська програма НУШ

Ми прагнемо посилити лідерський потенціал освітян для реалізації реформи Нової української школи через виховання нової генерації управлінців освіти, формування спільних цінностей та трансферу досвіду. Розроблена спільно з експерткою з освітніх політик Лілією Гриневич і ГО «Смарт Освіта» програма об'єднає освітян з усієї України, які готові брати відповідальність за прийняття рішень на всіх рівнях управління освітою, і створить можливості для кар'єрного зростання.

Платформа можливостей підвищення кваліфікації

Щойно монополізована сфера професійного розвитку вчительства потребує формування внутрішньої системи якості на засадах прозорості, відкритості та з урахуванням потреб педагогів і результатів наукових досліджень. Ми плануємо створити зручну для користування національну онлайн-платформу, на якій будуть представлені пропозиції програм підвищення педагогічної кваліфікації — з функціями вибору, оцінки, зворотного зв'язку, консультативної підтримки.

Школа EdCamp

Наша давня мрія — поєднати надання теоретичних знань з можливістю їх застосувати практично. Тож ми плануємо створити інноваційний простір, де школа має при собі ще й центр підвищення кваліфікації. Ми бачимо цей освітній комплекс як місце і людей, які створюють і випробовують найновіші освітні практики та ідеї.

Про освіту в Грузії, Беларусі, Вірменії та Молдові й чому вчителі звідти приїдуть на міжнародний EdCamp в Україну

<https://bit.ly/2GRJ5Pu>

Гра «Ворона малює»

Мета гри: розвивати творчість і креативність, сприяти поліпшенню пам'яті та уваги.

Тривалість гри: до 5 хв.

Необхідні матеріали: аркуші А4, по 1 олівцю (фломастеру) на кожну особу, доступ до ресурсу Wordwall.

Умови проведення гри:

На ресурсі Wordwall запускається гра «Ворона малює», що представляє собою поле із 9 закритими секціями. Ведучий / ведуча просить усіх, хто грають, накреслити на аркуші поле з 9-ти секцій (3 на 3) та пронумерувати їх, як вони бачать на екрані.

За кожною секцією ховається слово. Ведучий / ведуча по черзі відкриває секції, а завдання для всіх – швидко намалювати те, що написано, і продемонструвати на камеру. Важливо вписати кожен малюнок у секцію з відповідним номером.

На ресурсі за посиланням можна створювати будь-які інші варіації (з прихованими малюнками, формулами, виразами для обчислення, словами іноземною мовою тощо) з необхідною кількістю комірок.

Гра
«Ворона малює»

<https://bit.ly/3n2tkoB>

Війни закінчують не генерали, війни завершують учительки й учителі — я в це вірю

Головна спеціалістка відділу освіти Станично-Луганської районної державної адміністрації Луганської області свій шлях в освіті почала в буремні часи, коли після активної фази військових дій потрібно було відновлювати школу — серце населеного пункту. Ірина намагається знаходити найдієвіші освітні практики та запроваджує їх у діяльність шкіл. Уперше потрапивши на національний EdCamp Ukraine у 2017-му, Ірина в тому ж році ініціювала проведення регіональної (не)конференції у своїй спільноті, та ще дві у наступні роки. На заваді не стали ні військові дії, ні коронавірус, адже з EdCamp'ом відростають крила.

Розділ 8. Опiкунська рада EdCamp Ukraine

ІРИНА ПРИБІНСЬКА,
сmt Станиця Луганська Луганської області
<https://youtu.be/IQcknWpJ8oU>

Опікунська рада є дорадчим та консультативним органом EdCamp Ukraine і складається з провідних наукових, державних, творчих та громадських діячів і діячок, які поділяють нашу мету й готові сприяти нам у її реалізації.

Ми пишаємося нашою дружбою і дякуємо за підтримку!

Тетяна Гавриш, керуюча партнерка юридичної компанії ILF, почесна консулка Федеративної Республіки Німеччина в Україні

«Я з командою EdCamp Ukraine — бо не просто вірю в них, а й усі п'ять років їхньої діяльності бачу на власні очі, як потужно вони змінюють українську освіту на краще.

Це люди, які вміють бачити на кілька кроків наперед, приймають рішення, базуючись на даних та аналітиці, які мають обґрунтовану власну позицію та силу озвучувати й обстоювати її — незалежно від будь-якого бізнесу чи політичних рухів.

Команда EdCamp Ukraine – це професіоналізм найвищого рівня, щирість, креативність та щедрість в ідеях, натхнення та відданість».

Лілія Гриневич, експертка з освітніх політик, міністерка освіти і науки України (2016-2019 рр.)

«Я підтримую EdCamp Ukraine з кількох причин.

Перша — вони надихають і надають можливість освітянам розвиватися, підвищувати кваліфікацію.

Друга — високий рівень експертизи і вміння працювати в законотворчій сфері, розробляти документи, працювати в команді.

Третя — відданість ідеї реформи української школи. Із EdCamp Ukraine, із 34 000 учасників і учасниць цього руху я впевнена, що реформу неможливо буде відмінити».

Сергій Колебошин, народний депутат України, заступник голови Комітету з питань освіти, науки та інновацій Верховної Ради України

«EdCamp Ukraine як організація, без перебільшення, є найбільш потужною недержавною подією, яка відбулася за роки незалежності в освіті.

Сьогодні це найкращий в Україні спосіб нетворкінгу освітян. Я бачу, як організація працює, з другого року її існування, і бачу, як ідеї і завзятість можуть змінювати навіть таку консервативну систему як освіта».

Наталія Мосейчук, журналістка, телеведуча каналу «1+1»

«Підтримую EdCamp Ukraine тому, що повірила в рух білих ворон. Повірила, що вчителі можуть бути інакшими, повірила у вчителів, які навчаються, які не заскорузли.

У вчителів, які дають дітям і знання, і мотивацію, і натхнення. ЕдКемп саме про це. Я сама — матуся, я бачила різних учителів і вчительок, різні школи, різні підходи. Тому можу порівнювати й обирати. Я обираю EdCamp Ukraine».

Тарас Тополя, музикант, фронтмен гурту «Антитіла», друг Фонду ООН у галузі народонаселення в Україні

«EdCamp Ukraine — одна з найпотужніших недержавних організацій у сфері освіти.

Це команда людей, яка швидко зібрала десятки тисяч прихильниць і прихильників серед освітян і змогла зарядити їх енергією, дати насагу працювати на майбутнє дітей.

Це важливо, бо тільки освіта і виховання дадуть нам надію як нації. Тільки освіта поставить Україну на один щабель з найрозвиненішими державами. І тільки освічений розум дасть нам як країні шанс показати всьому світу найкраще, що ми можемо».

Хадлі Фергюсон, педагогиня, співзасновниця руху EdCamp, співголова Edcamp Community Advisory Committee

«Ця команда опікується форматом EdCamp на рівні всієї країни, надаючи вчителю майданчик для спільного навчання та зростання, щоб змінити те, що відбувається в класах, для учнівства.

Рух EdCamp Ukraine розпочався з власної візії змін в національній освіті та наполегливою працею й відданістю прийшов до її реалізації.

У цей час викликів для вчительства спільнота Edcamp Ukraine надає підтримку педагогам через різноманітні форми залучення. І це дозволяє їм учителювати краще, ніж будь-коли, працюючи на фундаменті спільного досвіду та співпраці».

Слава Фролова, телеведуча, засновниця фонду Slava Frolova-Group

«Для мене EdCamp — це місце сили і люди сили, об'єднані спільними цінностями, які формують спільні смисли.

За три роки нашої дружби та співпраці EdCamp став дуже рідним. Зміни, які вони роблять, вражають. Як організаторка, я добре розумію, скільки вкладено зусиль у ці процеси, але це все тільки початок! Бо ці невідомі люди весь час у пошуку рішень та нових ідей для освіти загалом і для вчительства зокрема.

EdCamp Ukraine — один з найбільш працьовитих та ефективних «агентів змін» в українській освіті».

Гра «Колесо вороноемоцій»

Мета гри: навчити відстежувати й аналізувати емоційний стан, розвивати емоційну сферу, комунікаційні навички, акторські здібності, фантазію та вміння висловлювати свою думку.

Тривалість гри: до 5 хв.

Необхідні матеріали: доступ до ресурсу Wordwall.

Умови проведення гри:

На ресурсі Wordwall запускається гра «Колесо емоцій».

Ведучий / ведуча активує колесо, а коли воно зупиняється, учасники й учасниці повинні мімікою та жестами показати запропонований емоційний стан.

Гра
«Колесо емоцій»

[https://bit.ly/
36aGV6d](https://bit.ly/36aGV6d)

Для того, щоб іти в ногу з часом, треба постійно змінюватись

Учителька інформатики, прагнучи дати якнайбільше можливостей дітям, постійно вчилася сама — і виграла спеціальний приз від Microsoft в Україні на національному конкурсі Global Teacher Prize Ukraine. Марина впевнена, що не має права зупинятися у своєму розвитку, бо знання, які були актуальні п'ять років тому, сьогодні вже застарілі. Відповідальний педагог, на її думку, піклується не про свою роботу чи свій клас, свою школу, а про кожну дитину в кожній школі України. Тому так важливо постійно розвиватися та ділитися з іншими освітянами своїми відкриттями, здобутками, ідеями. «Рух EdCamp дає вчителю свободу і безліч можливостей для самовдосконалення», — говорить Марина.

Розділ 9. Наостанок про навчання

МАРИНА ЛЮТИНСЬКА,
м. Гайворон
Кіровоградської області
<https://youtu.be/TjCylBewiZU>

Коли говорять про видатних освітян чи педагогів, які надихають та навчають нас, найчастіше згадують Сухомлинського, Корчака, Монтессорі. Але чи закінчився розвиток педагогічної думки у XX столітті? Звісно, ні.

Сьогодні разом з нами на одній планеті живуть, працюють, творять, виховують те ж саме покоління, що й українські вчителі й учительки, видатні особистості, які поєднують яскравий розум і велике серце. На щастя, вони не приховують свої знання, а діляться ним у книжках та лекціях. Ми зібрали найцікавіші поради вчительству від їхніх сучасних колег про найцікавіше у світі – про НАВЧАННЯ.

Нестандартність працює. Великі ідеї та видатні уроки зрідка стаються там, де люди раз за разом повторюють одну й ту ж дію. Передавати своєму учнівству знання – це добре, але справжня цінність – навчати їх мислити незалежно і творчо.

Активно заохочуйте учнівство бути позитивними й ставити собі високі цілі. Якщо говорити їм, що вони невдахи, неминучого не уникнути. Пам'ятайте: те, що комусь щось не вдається, не робить людину невдахою.

Вірність собі важлива. Дійте природно. Не намагайтеся бути тими, ким ви не є. Якщо для вас природно жартувати й бути на короткій нозі з людьми, то можете поводитися так і в навчанні. Головне, не переступати етичних рамок і меж прийнятного. Якщо ви від природи замкнені й тримаєтеся від інших на віддалі, то вам точно не вдається розважальний урок в образі клоуна.

Частіше заохочуйте самостійність. Якщо годувати учнівство готовими відповідями, це не допоможе їм засвоїти чи зрозуміти тему. Почуте – забувається, побачене – запам'ятовується, опрацьоване – засвоюється.

Абсолютна безпомилковість не робить вас хорошим учителем чи вчителькою. Не бійтеся помилок. Пам'ятайте, що межа між успіхом і невдачею дуже тонка. Дуже важливо вчитися на власних помилках.

Навчальну програму можна покращити з допомогою учнівства – долучайте їх до її розробки і впровадження. Добирайте навчальні цілі так, щоб вони відповідали критеріям SMART (S – specific – конкретні, M – measurable – вимірні, A – achievable – досяжні, R – relevant – значущі, T – time-bounded – обмежені в часі).

Не думайте, що ви – самі. Плануючи нову програму чи урок, знайте, що є люди, до яких ви можете звернутися. Проте їхня готовність допомогти вам може залежати від того, наскільки ви були готові допомогти їм у минулому.

Яскраві думки народжуються в атмосфері довіри. Тож знайомтеся зі своїм учнівством ближче. Це не означає панібратствувати з ними, але варто дізнатися, чим вони цікавляться. Візьміть, наприклад, вправу, під час якої учасники й учасниці озвучують іншим три речі про себе: дві правдиві й одну вигадану. Учитель/-ка і група вгадують, що зі сказаного є неправдою. Це весело, допомагає краще познайомитися з тими, з ким працюватимете.

За мотивами книги Боба Бейтса
«Просто про теорії навчання»
(англ. Learning Theories Simplified,
Bob Bates, 2016).

Гра «Розминаємо крила-лапи-хвіст»

Мета гри: сприяти психологічному розвантаженню та фізичній активності, активізації уваги, підвищити рівень працездатності.

Тривалість гри: до 10 хв.

Необхідні матеріали: гральна кістка (1 шт.), інструкція-малюнок до гри.

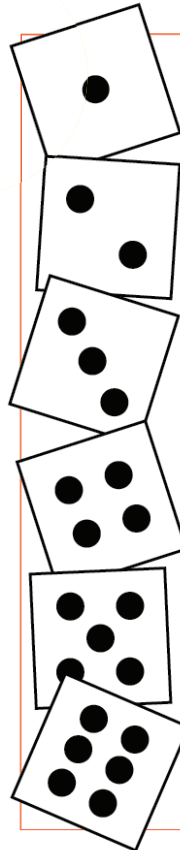
Умови проведення гри:

Ведучий / ведуча знайомить усіх з інструкцією-малюнком до гри, а потім підкидає кістку. Результат кидка (сума очок, що випали) використовується для призначення виконання руханки.

До кінця гри може виконуватися довільна кількість кидків.

Розминаємо крила-лапи-хвіст

20 нахилів голови
вправо-вліво

15 присідань

біг на місці
(15 секунд)

нахили вперед
5 разів

пострибати на
кожній нозі по 5 разів

дихальна гімнастика
— 6 глибоких
вдихів-видихів

Підтримати нас
спільнокоштом

[http://bit.ly/
supportedcampukraine20192020](http://bit.ly/supportedcampukraine20192020)

Дизайн і верстка – Наталії Гурової та Яни Новоселової, Novoselova&You studio
Текст – Олександра Елькіна, Дениса Кукліна, Олега Марущенка, Олени Масалітіної, Віри Шкрьоб
Літературне редагування – Юлії Лебеденко
Світлина – Уляни Рудіч